

Греси елитизма

ИСТИНСКА ЕЛИТА СЛУША НАРОД И УЧИ ОД ЊЕГА

Друштво и народ су данас предмет многих подела. Само је првородна, природна и неизбежна. Почела је људским удруживањем и стварањем ширих људских заједница. Настала је 'поделом рада' у таквом друштву. Њен савремени израз су интересне групе, природно израсле из главних привређивачких занимања, тј. струковне и привредне заједнице, које нико није вештачки и 'одозго' организовао и стварао, већ су се оне спонтано рађале ширењем и развојем људских заједница, те касније њиховом 'еволуцијом' у посебне народе.

Начелно, свако групашење и посебност слаби друштвено и народно јединство, али су само струковне заједнице корисне и неминовне, јер су израсле из природе људског друштва. Друге друштвене и народне поделе углавном су идеолошко-политички наметнуте, или последична друштвена 'мода', те разбијачи народног јединства и вештачки узрочена штета суштинском народном интересу.

Међу додатним разбијачким појавама је 'елитизам'. Друштво и народ у Србији су 'изпарцелисани' елитама. Скоро свако поље друштвене делатности оглавлено је 'елитом' – државном, политичком, страначком, друштвеном, привредном, научном, финансијском, културном, интелектуалном, спортском, итд. Нигде обичних, природних људи; народ (пук) као да не постоји. Сво знање, памет и мудрост, идејно стваралаштво и обликовање, вештина одлучивања и управљања – све је то искључиви дар, способност и посед елите.

Друштвена делатност је већ, углавном природна, подела. Елита је некорисно и штетно дељење већ подељеног; одвајање од целине друштвене делатности, своје 'месе' и базе. Раније смо више пута указали и показали да су природне струковне заједнице у демократско-капиталистичком систему развлашћене и лишене свог учешћа и утицаја на власт. Замењене су, супротно стварном и суштинском народном интересу, неспутаном владавином политичких странака, установљених копи-

рањем туђег, ненародног друштвено-државног уређења. Глас народа се једино 'чује' на наводно повременим 'демократским' изборима, где одлучује о програмима и кандидатима које им партије намећу, а он их стварно мало разуме и познаје. Елита прекида и ту готово непостојећу и повремену везу са народом. Њу нико не бира. Она се само-оглашава, 'искристализава' и издаваја из друштвене делатности.

Да подвуче своју изузетност и одвоји од 'простог' пука, елита има и свој језик који народ не разуме. Елите се данас такмиче у посрбљавању страних речи и израза, чак и где је мисао боље изражена нашом речју. Очекивати је да то чине самозвани 'аналитичари' у служби владајуће демократско-капиталистичке касте и увезеног 'погледа на свет'. Али елите учествује у тој утакмици однарођавања готово без изузетка, чак и оне које себе сматрају родољубивим.

Има несумњиво родољубивих аналитичара и објективних темељних истраживача, чије су читаве реченице често изражене претежно страним речима, тако да успоравају разумевање њихових зрелих закључака и 'ученијих' читалаца. А има и родољубивих 'сајтова', који свако мишљење својих читалаца о некој теми, уводе оригиналном енглеском речју, као напр. 'says' (место 'каже') или 'reply' (место 'одговор'). Наравно, позајмица је из језика којим говори тзв. 'светска заједница' и владајући војно-политички моћници, САД и Британија. Опасна и тешко забрињавајућа је ова противречност наше родољубиве елите. С једне стране, искрено и образложено се супротстављају ратној и идејно-политичкој најезди НСП на народ, друштво и државу, а с друге, сами доприносе однарођавању и језичкој, духовној и политичкој колонизацији. Узалудно је срчано се борити против НСП, а клањати се 'енгелштину', јер то је истовремено подржавање утицаја и мита о изузетности и вредностима свега што из тог света долази. А то је противно и најбољој српској традицији и опоменама њених првака од Немање до данашњих дана: 'Језик чува границе'. Јер ништа тачније од тога: Нису Срби

Истинска елита...

губили територије само исељавањем, прогонима и ратовима, већ и језичким загађивањем и асимилацијом.

Враћајући се данашњој елити уопште, њено однарођавање језика и развод од 'простог' и кужног народа, је очајних размера. Узмимо напр. нашу лепу и језгровиту реч 'образовање' или 'васпитање'. Све што је везана са 'просветом' (још једна садржајна и одуховљена народа реч) су дословно протерани из говорног и писаног језика и замењени помодним англицизмом 'едукација' и другим њеним облицима. Бројни су примери оваквог 'протеривања' наших речи. Реч 'народ' се све мање употребљава; најчешће поводом избора. Замена је реч 'грађани' – 'превод' становници градова. Остали народ се истиопио у њој, као да га нема и не постоји. А то одаје и малограђанско порекло елите и њен презир пука, али и урођеничку понизност пред политичким окупатором. Ми би додали и вид прикривеног осећања 'ниже вредности' наше елите пред митским врлинама Запада.

Неко ће рећи нека врста елите увек је постојала. Чини се – постојала је, али се није тако звала, ни самоистичала. За разлику од савремених елита, била је то 'елита' из народа и са народом. Водила и одлучива договорно и заједно са народом, у најбољој српској традицији саборности. Имала је отворено ухо и срце за глас народа, његове тежбе и животно искуство. Ни 'елита' ни представници стварног народа нису разговарали о магловитим идеолошким и нестварним партијским програмима, јер наметнуте странке нису ни постојале, а 'народ' сведен на оно што је данас – бирачка 'плева'.

Стварна питања која тиште народ и траже решење износили су пред сабор најбољи његови представници, искусни и мудри домаћини, па је суштински народни интерес природно врхунио. Разговарало се и решавало мирно, неистраствено; ничија сујета, престиж или борба за 'демократски' глас нису били у питању. Истинска равноправност и добра воља свих учесника су претпоставка и темељ саборности. А тзв. 'елита' је из изложеног на сабору – и најважнијег, умећа да слуша, саучествује, и учи из искуства органски јединственог народа – саветује најбоље закључке и решења. Тако је и улога саборне 'елите' углавном била да примењује оно што је, заједнички усаглашено и закључено.

А када је реч о важности и умећу истинске елите да слуша и учи од 'простог' народа, не може се заобићи искуство једног од највећих умова, непревазиђеног писца и 'созерцатеља' људске душе, Фјодора Михаиловича Достојевског. Народ који је Достојевски слушао и од кога се учио, није могао бити 'убогији' – 'дно самог дна', окорели разбојници и убице. Срео их је и са њима живео у тамници прогнаника у Сибиру, где је доспео као осуђен борбени револуционар и атеиста. Своја сазнања и 'учење' Достојевски је детаљно описао у делу 'Записи из мртвог дома'. Није се учио на напрасно стеченим 'врлинама' робијаша. Јер они су остали оно што су површно били – свађалице, убо-

јице, међусобни оговарачи, крадљивци и подказивачи, итд. Учио се 'чепркајући' испод њихове варљиве окореле образине. Међу сужњима најмање је било обичних православаца; било је више разних расколника, атеиста, католика, кавкаских муслимана, Јевреја и других иновераца. Вери се учио гледајући њихову припрему и слављење Божића и других празника, а изгледа да га је вери понајпре вратио млади муслиман, кога је поучавао руски, а овај зајецао слушајући Христа у 'Беседи на гори' и разгаљен понављао: 'Иса' велики Божји пророк! Благородности народне душе учио се посматрајући држање робијаше за време стварних криза. Чини се да му је најтеже било да прихвати царизам. Преломила га је исповест убице који је бајонетом распорио бахатог и богохулног пуковника који је често понављао: Овде сам ја ваш Бог и цар! Схватио је да Рус-родољуб, не може да буде атеиста, ни противник поретка у који народ дубоко верује. Тако се Достојевски вратио из Сибира, научен од народа и 'преображен' – искрен верник у природни поредак са Христом Спаситељем у вечности и царем-владаром у Русији.

И као што, по нашем сазнању, Достојевски-револуционар ништа вредно није оставио, тако у историјском сећању народа незапажено пролази и наша однарођена елита. У народним песмама, именују се само они које народ сматра борцима за правду и истину, или својим поборницима и јунацима, те да се зло истакне и њихови негативни примери. У новијој историји живи само 'елита' изникла из народа и остала са њим, писмено обликујући изворно народну мисао и веру, као Његош. Касније, мисао владике Николаја који је иза себе имао широк народни Богомољачки покрет, говорио и писао јасним народним језиком. Често се наводе божански надахнуте мисли из Јеванђеља и Посланица, тако блиске народној души и вери, речи рибара и обичног пука дубоког духовног садржаја, а изражене бисерно јасним језиком који свако разуме. У народним пословицама, свако слово је на свом месту, нема ни призвука стране речи, а најчешће су и велика мудрост, коју паметни свакодневно помињу.

Сујетну и покондирену ненародну елиту и интелигенцију треба да брине оцена и суд времена, а још више брзо нестајање и историјски заборав.

В. Димитријевић

ИЗ САДРЖАЈА

Либералне идеје и последице данас.	3
Опасност за Србију у процепу.	5
Империја тражи безусловну послушност.	7
Хришћанство уједињујућа сила Русије.	11
Кисинџер – Ствара се НСП.	13
Отпор, Канвас и тероризам.	19
Брисел страхује да ће Кина поделити ЕУ.	20
Руско-српски односи зависе од РФ.	21
Одбрана Марисава Петровића.	27

ЛИБЕРАЛНЕ ИДЕЈЕ И ЊИХОВЕ ПОСЛЕДИЦЕ ДАНАС

У развоју западне цивилизације идеје либерализма су биле моћан агенс и у том смислу су биле најпрогресивније и најмодерније идеје свог времена. Њихов смисао је била побуна против тираније и апсолутизма и афирмација грађанских слобода и правне државе. **Те идеје су добро послужиле западним земљама да изграде јаку државну и економску структуру, да постану успешна и уређена друштва и моћне економије.** У тим процесима дугог трајања грађене су институције либералног система, али, подједнако важно, обликовала се и специфична ментална структура становништва.

Ипак, као продукт западне цивилизације, **идеје либерализма не могу представљати универзалне вредности** сем у најопштијем смислу. Оне се не могу успешно наметати друштвима и културама другачијег типа, другачијих менталних структура. При томе, и друштвени процеси су спори и не могу се на силу убрзавати. Такви покушаји пре доводе до деструкције друштава, но до њиховог процвата на принципима либерализма. Или – да то грубо формулишем – таква друштва пре личе ни на шта него што личе на уређене **западне демократије**. То се, нажалост, односи и на државе које припадају православним културама. Чини се да упорно наметање либералистичких идеја постаје облик специјалног рата против држава другачијег устројства.

Идеје либерализма нису супериорне ни у односу на друге филозофске и социјалне идеје. Нема филозофског кантара којим се квалитет идеја може измерити, поготово не ван ширег социјалног контекста. Јапанско друштво, на пример, почива на „антилибералним” идејама. **Интереси јединке су увек подређени интересима друштвене групе и шире заједнице, а идеја социјалне хармоније је изнад идеја индивидуалне слободе.** При томе, реч је о успешном друштву, мерено сваким рационалним критеријумом. Слично важи и за конфуцијанске идеје и друштва.

На премисама новог либерализма и економске политике која се води последњих 35 година, **дошло је до огромне концентрације богатства на врху пирамиде моћи, до страховитог нарастања социјалних разлика, до потпуне атомизације и растакања друштава.** Важну Пикетијеву (Thomas Piketty) студију Капитал у 21. веку и њене закључке више нико не може оспоравати. Проблем неједнакости није више само социјални и етички проблем. Он је постао и првораздни економски проблем, препрека економском напретку и изласку из кризе.

Паралелно са акумулацијом богатства, **концентрише се и огромна политичка моћ, која урушава демократију и која полако овладава и**

правним системом потчињавајући га својим интересима. Новац се директно претвара у политички утицај не само преко утицаја лобистичких група на законодавну и извршну власт, већ и кроз одлуке највиших судских инстанци.

Правна сигурност и владавина права, тај кључни стуб либералне државе, **загарантовани су само најмоћнијим структурама** и онима који могу да плате врхунске адвокате. **За остале важе друга правила – могу бити убијани као пси, хапшени, мучени, а да при томе немају никакву правну заштиту.** Чак и принцип habeas corpus, на коме су вековима почивали западни правни системи, данас престаје да важи.

Либерализам истрајава на готово фарсичној тези о слободном тржишту, упркос чињеници да су огромни делови тржишта **монополизовани и картелизовани.** Глобални економски простор је **подређен релативно малом броју моћних играча**, који кроз компликовану мрежу укрштеног власништва врло често симулирају тржишну конкуренцију. Зачудо, у теорији новог либерализма монополи су прихватљиви, али уз **услов да нису државни.**

Глобални финансијски систем и његове институције су **малигна сила која господари животима милијарди**, а коме ни најјаче државе више не могу ништа.

Либералним економистима ова стварност као да је непозната. У њиховом интелектуалном универзуму привредна структура и данас изгледа исто као у времену Адама Смита.

Теоретичари се могу скривати и бежати од стварности, али се стварност не може сакрити од грађана. **Од индивидуалних слобода, од слободног и независног појединца на коме почива либерална грађевина, готово да није остало ништа.** Либерализам, у његовој неолибералној инкарнацији, најбоље су на својој кожи осетили **грађани транзиционих држава**, и то је веома болело. Сада на ред долазе државе које су до јуче биле појам доброг живота – **Шпанија, Италија, Грчка, Француска...** Све оне данас пролазе кратке течајеве и вечерње школе либерализма, али уз све веће отпоре.

Снажан отпор неолиберализму је присутан свуда, чак и у Великој Британији. Прошло је незапажено да је **један од разлога због кога је огроман број грађана Шкотске желео да уђе у опасну авантуру отцепљења великим делом везан за покушај одбацивања неолибералне идеологије.** Шкотска, колевка класичног либерализма, данас је по осећању живота ближа скандинавском социјал-демократском моделу, и она тај модел жели да

Либералне идеје...

задржи.

Либералне идеје не дају одговоре на економске проблеме и социјалне болести новог времена – оне крију да болест постоји. Огроман део данашњих економских и социјалних проблема везан је управо за слепо истрајавање на идејама либерализма. Проповедање либерализма је залагање да се друштво *окамени*, хибернира и заувек *остане управо овакво, какво је данас*. То и јесте Фукујамина порука о крају историје. Либералне идеје, које су бар два века биле у служби друштвеног прогреса и модернитета, сада постају најреакционарније идеје на глобалној сцени.

ПОЛИТИЧКА ФИЛОЗОФИЈА И ЕКОНОМИЈА СРБИЈЕ

Поновити тезу с почетка текста. Ако бисмо покушали (на бази свега до сада написаног) да направимо либерални или комунитарни идејни оквир за економску политику Србије, то не би било могуће. И није овде реч само о идејном хаосу и различитим погледима на уређење друштва о чему сам писао; реч је о томе да се ниједна идеја из тог хаоса, ма како важни били мислиоци који их предлажу, једноставно не може употребити за креирање економске политике и економског амбијента.

Да би идеје имале економског смисла, да би биле употребљиве, оне *морају доказати супериорност на терену стварности и морају проћи емпиријски тест*. Наравно, нико од политичких филозофа то није ни покушао да уради, јер се политички филозофи не баве економском ефикасношћу система, не баве се моделима развоја, не баве се монетарном политиком, док се фискалном политиком баве на нивоу магловитих принципа. Они пре свега говоре о својим моралним преференцијама и о свом систему вредности. Па и на том терену, како сам покушао да покажем, многе од њихових идеја су у практичном и политичком смислу неупотребљиве.

Отуда се намеће питање – зашто се од свих политичких теорија и модела државе и друштва, Србија тврдоглаво фокусира само на моделе које *опсесивно намећу пропагатори либералних идеја*? Да ли је могуће да неко може веровати да исти економски модел и иста економска политика могу бити примењиви и у САД и у Бугарској, или и у Британију и у Србији, на пример?

Које то силе не дозвољавају да у дебатни простор уђу и друге идеје, попут социјалдемократских, на пример? Зашто се не проучавају дирижистички модели источне и југоисточне Азије или послератни (дирижистички) француски модел, на пример? Зашто нико не помиње или не проучава развојни модел Финске, до њеног уласка у ЕУ? Готових рецепата наравно нема, модели се не могу тек тако *преписивати*, експериментисати се мора, али то се мора радити на бази много ширег опсега идеја и искустава од оног који нуди либерална мисао.

Коначно, готово да ниједан успешан модел развоја у последњих педесет година *није базирао на идејама либерализма*. Како је могуће да се транзициона катастрофа која је изазвана неолиберланим рецептима тако вешто скрива од очију јавности? Које то силе намећу тезе о тобожњем балтичком економском чуду, на пример? Како је могуће да је у Србији маргинализована и најважнија студија развојних модела коју је радила тзв. Спенсова комисија за раст и развој?

Да ли је могуће да они који се залажу за *немешање државе у привредне токове*, не знају да се и сама *америчка држава, номинални бастион либерализма, интензивно меша у привредне процесе*, да стимулише и финансира сва важна истраживања и да стоји иза сваког великог технолошког пробоја.

Српски либерали инсистирају на значају креирања доброг пословног амбијента и на устројству правне државе. Томе се нема шта замерити, али *то су тековине сваке цивилизоване државе и либерална мисао над тим идејама нема монопол*. Уосталом, парадоксално и трагично по Србију, правна држава и пословни амбијент су били *повољнији у социјалистичкој Југославији него што су то данас, у транзиционој капиталистичкој Србији*.

У ексклузивни домен либералних економских идеја спада упорно инсистирање на малој држави, на ниским царинама и на отвореном тржишту. И све то, уз непрестано стигматизовање јавне потрошње, глорификовање флексибилног тржишта рада и залагање за ниске, линеарне порезе.

У таквом либералном универзуму, *једино је важно да држава не интервенише, и да никако не помаже домаћим предузећима*. Све треба препустити тржишној утакмици, и у тој утакмици свако ће заузети место које му припада или ће пропасти. Проблем је што се утакмица не одвија на домаћем, затвореном терену, и у међусобном надметању равноправних локалних играча. Српска предузећа су сада изложена *иностраној конкуренцији*. А, да се странцима не би нашкотило, либерали инсистирају на штетности *царинске заштите по привредни систем*. Када се са теоријских висина атерира, привредни живот изгледа другачије него у књигама и у теорији.

У реалном животу ће домаће предузеће са укупним приходом од 10 милиона евра и са осам година санкција иза себе, ући у тржишну утакмицу са страном компанијом чији је приход 10 милијарди евра и које иза себе има нула година санкција. У тако „равноправној“ утакмици либерали навијају да победи бољи.

Бољи ће свакако, победити, али то није довољно. Победнику се мора и додатно помоћи, па је важно обрадовати га ниским порезима. Тако ће од остварене добити *мали део остати у Србији, а већи део колача ће се изнети из земље*. Додатно, добро је и да се добит увећа још пре опорезивања, па *плате морају бити што ниже*. То
(Крај на стр. 6/2)

ОПАСНОСТ ЗА СРБИЈУ 'У ПРОЦЕПУ' – БЕЗ ПОДРШКЕ И ПРИЈАТЕЉА У СВЕТУ

Балкан је и даље је под будним оком САД. Колико је Балкан битан за геополитичку стратегију САД најбоље потврђује 'тумач' доктрине за разбијање Совјетског Савеза, Збигњев Бжежински. Он је у својој књизи „Велика шаховска табла – Владавина Америке и њени геостратешки императиви“, објављеној 1997. године, поред осталог истакао да ће до великих сукоба око енергената доћи у 21. веку на простору Азије, пре свега Блиског Истока, Каспијског базена и Сибира. Као први корак Бжежински је навео успостављање потпуне контроле над Балканом.

Повратак Русије на Балкан представља стратешки план да преко својих огромних енергетских извора обнови свој утицај не само у том региону, већ и у Европи. На тај начин може да угрози САД као доминантну светску силу. Русија јача своју стратешку позицију на Балкану, пре свега у сфери енергетских улагања у Србији, БиХ, Републици Српској, Црној Гори и Бугарској. Пројекат „Јужни ток“ је и најјаче оружје Русије према Европи и Балкану. Осим тога, Русија би преко Србије, која се сматра најјачом државом на Балкану, настојала да уз економску, политичку и војну сарадњу створи свој поуздани ослонац, за деловање у окружењу, првенствено у Републици Српској, Македонији и Црној Гори, где живи православно становништво. Руска тежња јачања на Балкану види се и по томе што је у СБ, новембар 2014, Русија по први пут одбила продужење мандата европске војне мисије (ЕУФОР) у БиХ.

Тежња Србије да буде на „правој“ страни

Упркос топлим речима српске владе током посете руског председника Владимира Путина, заостравање односа Русије и САД/ЕУ сужава простор за балансирање Србије. Упркос обећањима српске владе, није искључено да Србија под притиском САД испоштује своју „евроатлантску обавезу“ и ипак уведе санкције „нео-совјетском диктатору и агресору“ Путину који је „анектирао“ Крим и отказао Јужни ток. Ако Србија 'безалтернативно' хоће у ЕУ, ова као услов тражи да своју унутрашњу и спољну политику усклади са Европом. Зато не треба да нас чуди да прозападна штампа у Србији напада Русију због Јужног тока, док су председник Николић и Вучић изгледа поделили улоге, па први важи за „проруског“, а други за „евроатлантског“ човека. Вероватно зато Путин није хтео да разговара о отказивању Јужног тока са Вучићем већ само са Николићем.

Александар Вучић за разлику од Николића није јавно рекао да је Србија пријатељ Русије, него стално понавља да није њен непријатељ. Не бити непријатељ не значи бити пријатељ. У преводу, Вучић се већ изгледа определио и одлучио на коју ће страну. Да ли ће Вучић своју жељу реализовати и наметнути Србији још је под знаком питања. Његова наводна неутралност у украјинској кризи

се нпр. показала само као замајавање домаће јавности, у којој још увек живе сећања на савезничко бомбардовање у Другом светском рату и НАТО бомбардовање 1999. године. Иако у домаћој јавности тврди супротно, Вучић је у телевизијском интервјуу за амерички CNN јасно рекао да Србија има свој политички став о украјинској кризи „који није неутралност“. „Ми поштујемо и подржавамо територијални интегритет и суверенитет Украјине, укључујући Крим као саставни део те државе“.

НАТО – оружје америчке хегемоније

Не смемо заборавити да упркос јачању Кине, Индије, Русије и других земаља БРИКС-а живимо у свету где је хегемон још увек САД и његова идеологија НСП. Након пада комунизма и Варшавског пакта, САД су претвориле НАТО у инструмент своје геополитичке моћи и зоабилажења Савета безбедности кад је питање рата и мира у свету. Тако је НАТО извршио агресију на СР Југославију, Авганистан, Ирак, Либију, потпалио 'арапско пролеће' и рат у Сирији. Са приступањем Хрватске и Албаније НАТО-у, сада има 28 чланица. Црна Гора и Македонија су већ испуниле услове за чланство у НАТО, док ће Косово чим добије своје безбедносне снаге желети да уђе у алијансу. Аналитичар из Вашингтона Данијел Сервер оценио је да ће до 2020. године све земље Балкана бити чланице НАТО. "Србија сада није спремна за такав корак, али каже да неће проћи више од пар година пре него што се сруши тај табу", оценио је Сервер.

За Украјину и Грузију исто остаје отворена могућност да приступе Атлантском савезу. У Грузији (2003) и Украјини (2004) су обојене револуције већ раније требало да одраде ту прљаву работу. Очигледно је дакле, да између Грузије и Украјине постоје јасне паралеле. Многи у „руској окупацији“ грузијских подручја Абхазије и Јужне Осетије 2008. виде претечу „анексије“ Крима 2014. И 2008. се протестовало против тог чина, али Запад није интервенисао па је изгледало да се помирио с новонасталом ситуацијом, што су неки видели као прву међународну победу Русије после Хладног рата. Западна пропаганда данас говори о анексији Крима. Али није Русија нелегално окупирала део територија слабијег суседа, већ свој Крим заштитила. Знају то и у Вашингтону. Али САД, које су дугогодишњи генератор и финансијер дестабилизације Украјине (сетитмо се наранцасте револуције 2004. и Евромајдана 2013/2014), не мире се са губитком Крима, и јасној намери да одрже кризу.

Бжежински је у поменутој књизи истакао да „онај ко освоји Евроазију, тај ће владати светом“. Он је најавио заокружавање Русије чланицама НАТО-а и освајање евроазијског простора као главни циљ америчке геополитике. Русија је на Криму осујетила тај амерички план, али се не зна како ће се даље одвијати конфликт између Москве

Опасност за Србију...

и Вашингтона поготово после стављања “крста” на пројекат “Јужног тока”. Стоји да је политика САД доживела тренутно пораз на Криму. Међутим, ни то, нити економски раст Кине, Индије и осталих земаља БРИКС-а и њихово будуће избијање на врх међу светским економијама, не оправдавају површ-на предвиђања самозваних домаћих и страних ‘аналитичара’ који прерано (можда и замајавајуће) ‘отписују’ САД, јер то није крај америчке хегемоније, нити стварност већ створеног вишеполарног света.

Доминантна позиција НСП, данас на челу са САД, је последица тровековно искуствено усавршавање и остваривање, целовите и јединствене, капиталистичко-демократске глобалне политике, у коју су координирано укључене све државне и друштвене службе и институције. У поређењу са овом, одговарајуће политике потенцијално ривалних сила, прошлих и данашњих, су скоројевићи; у најбољем случају зачете су од последњег слома претходног полиичког поретка или катастрофалног ратног пораза. Данашња пре-моћ НСП је толико утврђена и ушанчена, да ће је пре срушити унутрашње противречности капитализма, него било какви ратни савези ривалних сила.

Поред тога, војни буџети тих земаља су далеко иза америчког. САД имају најбоље опремљену армију на свету. Заједно са трупам НАТО, САД војно доминирају и опасали су читаву планету своји стратешки распоређеним ратним базама.

Одлуку о отказивању Јужног тока је испровоцирао искључиво притисак САД на ЕУ, које настоје да спрече покушај Русије да оствари свој стратешки план и путем свог енергентског богатства обнови свој геополитички утицај у Европи.

Шта све то значи за Србију? Значи да ће притисци да Београд уведе санкције Русији након отказивања Јужног тока бити све већи, јер САД смета руско присуство у енергетској, политичкој или било којој другој сфери на Балкану. Заоштравање односа Запад-Русија присилиће Вучића да се определи или уклони. Одржава се демагогијом и сталном појавом на тв, померајући ‘боље дане’, из године у годину; данас је то тек 2016. Сви економско-финансијски показатељи то негирају. Многе друге ‘менице’ стижу на наплату. Продаја и предаја Косова за далеку ЕУ се маскира слављењем победа српске војске у Првом светском рату. И у Вучићевом табору прскају ‘шавови’, а и народ у већини почиње да прогледава, мада још увек пасиван. Вулин тражи преиспитивање спољне политике. Последња Вућева нада је самит кинеског премијера са владама централно-источне Европе у Београду половином децембра, од кога Србија очекује 2 милијарде долара повољних кредита. Ако и то очекивање подбаци или се изјалови, Вучић је коначно притеран уз зид иза кога нема одступнице. Биће то крај и његове дволичне и неискрене политике наводног ‘балансирања’ између Истока и Запада, те привођења Србије на ‘праву страну’ – тј. у ЕУ. Нажалост, то је и велика опасност да се мала и осиромашена Србија, услед неуспешног ‘балансирања’, нађе у процепу између две стране – без подршке и стварних пријатеља било где у свету.

Јаков Бабић

Либералне идеје... (са стр. 4)

је смисао захтева за флексибилним тржиштем рада. Урођеници ће радити за мале плате и бити сретни што и то мало јада примају, јер нешто је увек веће него ништа. Разуме се, и јавна потрошња мора бити ниска јер то омогућава да порези и доприноси на рад буду ниски, а профити високи.

Овде се либерални круг конзистентно затворио, али у чију корист?

Последица, вероватно и циљ новог либерализма је **слаб и незаштићени појединац, остављен на милост и немилост моћним корпорацијама**. Да би се тај циљ са сигурношћу остварио, битно је **онемогућити или макар отежати било какав вид колективног удруживања, укинути и минималну сигурност радног места и опарати мрежу социјалне заштите**, која је ткана последњих стотинак година и чији је гарант била држава.

Када су државе у питању, последица, вероватно и циљ новог либерализма, су **слабе и неразвијене државе**, заувек хиберниране у стању немоћи, **чијом привредом управљају моћне корпорације**.

Ако ово може заличити на колонијализам, то је зато што је **о колонијализму и реч**. Инсистирање на развојном моделу који **базира на страним инвестицијама је кључни механизам модерне колонизације**. За разлику од класичног колонијализма, који је наметан уз отпор становништва и локалних елита, **на нови колонијализам грађани пристају добровољно, политичке елите га призивају, а економски теоретичари охрабрују**. Неразвијене и **слабе државе** данас моле да буду економски потчињене, чак и плаћају да буду колонизоване.

Класични колонизатори су цивилизовали простор који су освајали, о свом трошку градили инфраструктуру и градове и иза себе нешто остављали. **Нови колонизатори углавном само узимају**. И – најпознатије од свега – **данас се колонизују и државе које никада нису биле колоније**, које имају дугу традицију независности и које су умеле да функционишу самостално као независне државе.

Овакво стање се може одржавати (а да не доведе до побуне), само континуираним **испирањем мозга**, мантричним **понављањем увек истих фраза**, стварањем **зомби генерација** које нису у стању да мисле нити да критички отворених очију анализирају свет око себе. Управо **у томе и јесте смисао непрекидне промоције либералних идеја** – из ограђеног простора и затвореног ума не може се побећи.

(Други део већег чланка: ‘Српска економска драма и беда неолибералне идеје’)

Стандард, 16.12.2014.
(Подвукла – Искра)

Небојша Катић

Небојша Малић: Родољуби не могу прегрмети НСП 'у заклону'

ИМПЕРИЈА ТРАЖИ БЕЗУСЛОВНО ПОДАНИШТВО И ПОСЛУШНОСТ

Поштовани господине Малићу, живите у САД и имате богато не само животно, већ и теоријско-истраживачко искуство, пошто годинама пишете за један угледан амерички портал, „Antiwar” Какав је поглед на данашњу Србију из угла и перспективе Империје и Запада? Да ли то што нисмо у фокусу Запада као раније сведочи да су ова и претходне владе испуниле главне циљеве Брисела и Вашингтона, или се процењује да у Србији постоји још потенцијал за отпор и способност да Србија, у неко догледно време, може, можда уз помоћ Русије, повратити капацитет за суверену политику на Балкану?

– Иако је око Империје ових дана усмерено више према Русији и Блиском истоку, увек се некако враћа на наше просторе. У владајућим круговима Атлантске империје постоји огроман подсвесни страх од могућности да Србија скине окове који су јој стављени. Истовремено се убеђење да је Србија покорена представља остатку света као пример свемоћи Империје. На делу је нека врста спознајног раскорака, у којем Империја верује у сопствену пропаганду да је Србија сломљена, али свеједно страхује да ипак није. Отуд и толики притисци и захтеви од Србије: да уведе санкције Русији, да одржи „параду”, да криминализује добровољце који су ишли у Новорусију, да не извози у Русију, да саботира „Јужни ток”, итд. Све има за циљ да потврди пропагандом створену слику да је Србија освојена, покорена и преумљена, и да таква судбина чека свакога ко се успротиви Империји.

Они се неће смирити док „празнину” у карти покорене Европе између Хрватске и Бугарске не „попуне” – али пре тога морају да униште сваки траг слободе и самосвести Срба.

Чули смо Ваше мишљење о томе шта о нама мисли Запад. А шта о актуелном политичком, економском, социјалном и уопште стању нације мислите Ви, имајући у виду да сте, посредством анализа, коментара и запажања на Вашем блогу „Сиви соко” веома активан члан српске заједнице?

– Данашња Србија одаје прилично поражавајући утисак немаштине, очаја и безнађа – а са друге стране је потпуно сумануто претварање медија и државног апарата (онога што зовем „квислиншки култ”) да је ово најбоља могућа власт са најбољом могућом политиком, и мада није све баш сјајно, биће боље – само што није – чим се испуни још један захтев Империје. Али захтеви стално пристижу, а обећано боље сутра никако да стигне. За мене је поразнији став једног броја истински родољубивих Срба који сматрају да је могуће прегрмети овај светски сукоб у неком заклону, пустити да се „велики” побију негде далеко од нас, а онда тражити простор за срећу када се све заврши. Не схватају да ратиште није тамо далеко, већ управо на њиховом прагу; да нам Империја не дозвољава

да останемо по страни, већ тражи активно и безусловно подаништво; и да неучествовањем у том сукобу предајемо одлуку о сопственој судбини његовом победнику, ко год он био.

За Империју је Србија Троја овог доба, која је десет година одолевала свим нападима док није пала на превару, помоћу дрвеног коња званог „обојена револуција”. И с том поруком они онда иду у свет и рекламирају своју наводну надмоћ. Тиме Срби, хтели – не хтели, постају симбол отпора и борбе за слободу. Самим тим та борба онда престаје да буде само наша ствар, већ се претвара у нешто веће, опште, светско.

Како објашњавате ту „принципијелну” борбу САД за „демократију” и људска „права” која се води у савезништву са једном тако идеолошки хетерогеном коалицијом, а која нема везе не само са демократијом и са људским, него ни са каквим правима: Саудијска Арабија, „бандеровци” у Украјини, криминална парадржавна структура из Приштине која се бави дистрибуцијом наркотика, најрадикалнији и најкрволочнији исламисти, који су не само подржавани него и стварани уз подршку америчких обавештајних структура, као и „шумска браћа”, на које се недавно позвао председник Барак Обама у Естонији, а које Ви наводите у тексту уз објашњење да је реч о фрази која значи „значи герилце Другог светског рата који су се борили против Совјета”? Неко би се могао успротивити величању балтичке „борбе за слободу” у Другом светском рату, јер укључује СС, осим кад су СС „о.к.”, ако тако каже Империја.

– Основна „вредносна вертикала” Империје је оно Лењиново „ко ће кога”. Није битно шта се ради, већ ко ради коме. Из те перспективе, ко год служи циљевима Империје – био он цихадиста, нациста, нарко-дилер, трговац робовима и људским органима, нема везе – тај је анђео и све му је дозвољено. А ко год се противи Империји, све што ради је по дефиницији зло. Ако чињенице не одговарају причи о апсолутном добру Империје и апсолутном злу свих осталих, онда се измисле нове чињенице. Тако је Обама својевремено измислио референдум на Косову и Метохији. Измишљају се приче о „руској агресији”, да су Руси срушили малезијски „боинг”, да је Империја витез на белом коњу који само иде по свету и несебично спасава невинне жртве од злих „националиста” – на исти начин на који је деведесетих потпуно измишљена прича о геноцидним агресорским Србима.

Одређене кругове у Русији, Индији и Кини управо је судбина Југославије (а посебно Срба) упозорила да је Запад огрезао у најцрњем лицемерју и да морају да му се супротставе ако желе да сачувају слободу. Прича о људским правима импресионира само наивне, када долази из земље која се наводно залаже за права нпр. жена, а најприснији савезник јој је Саудијска Арабија,

Империја тражи...

у којој жене држе под чадорима, бичују и камењу.

Када анализирамо агресивну политику САД и неких земаља у ЕУ, поставља се питање рационалности те политике, не само према онима против којих се води, него и са становишта интереса оних који је воде. Да ли се политичка и економска моћ у некој мери изместила из традиционалних субјеката међународних односа из држава и преселила у неформалне центре попут „Билдерберг” групе, у кругове структура које бисмо могли да означимо као глобална управљачка елита, односно да ли је угрожен суверенитет не само Србије и Русије, већ и САД?

– Апсолутно. *Империјом не управљају избрани политичари, него неизабрана „елита” која ведри и облачи изван демократског поретка. Избори све више одређују само које ће фигуре бити извршиоци економских злочина* нпр. „Голдман Сакс” или политичких злочина Савета за међународне односе (Council on Foreign Relations). За разлику од Владимира Путина, Барак Обама не пише сопствене говоре – него чита оно што му се напише.

И у ЕУ имате неизабране комесаре и високе представнике, који воде политику сходно интересима своје владарске „касте”. Али чак и избрани политичари, попут Ангеле Меркел и Франсоа Оланда, *на очигледну штету сопствених земаља пристају на политику санкција према Русији, на пример*. Притом они нису пуке марионете, попут шефова влада нпр. Грчке или Италије. Зашто? Зато што нису одговорни свом народу, већ *транснационалној, банкарско-политичкој „елити”*. Зовите је Билдерберг, Трилатерала, друштво школских другова и штићеника Збигњева Бжежинског, свеједно – то је она „дубока држава” која истински управља токовима моћи Империје, док за домаћу јавност симулира илузију избора и уставно-правног поретка.

Како оцењујете кризу и рат у Украјини, да ли је потписано примирје увод у решење проблема или предах за стране у сукобу, пред нову конфронтацију?

– Сумњам да било ко стварно очекује да примирје из Минска прерасте у мир. У Кијеву су отворено рекли да ово намеравају да искористе за куповину времена док не буду спремни да поступе као Загреб 1995. Недуго после те изјаве једног његовог саветника, шеф хунте Порошенко је одржао хистеричан говор у америчком Конгресу где је молио за помоћ у рату против Русије.

У Москви нису наивни и не мисле како ће кијевска хунта – или њени спонзори – одустати од идеје нацификоване и од мрских Руса „очишћене” Украјине. Питање је само какве карте држе у рукама и када намеравају да их ставе у игру. Време не ради за Кијев, ЕУ и Империју. Зима долази.

Очигледно је да је главна мета у кризи у Украјини Русија. Колико санкције и политика изолације Запада могу нанети штету Русији? Да ли је одговор Русије адекватан на политику притисака Запада?

– Империја сада поступа према Русији

као што је деведесетих поступала према Србији. И тада и сада циљ је био *остваривање атлантске хегемоније у Европи*. На пример, ове тзв. *санкције су више оружје америчког потчињавања ЕУ него притиска на Русију*.

Немојте мислити да ово сада раде зато што им је стало до тамо неких Украјинаца, оваквих или онаквих. Јесте да су на одређеним утицајним положајима у „елити” Империје русофоби, попут Бжежинског или наследника Бандере, али Империја би кидисала на Русију и без тога, из геополитичких разлога.

Русија, дабоме, није Србија. Има сопствено велико тржиште и не зависи од увоза са Запада – напротив, Европа зависи од руског гаса – док ускраћивање спекулантског капитала западних банkestера није никаква казна, већ благослов.

Русија иначе третира ове „санкције” као благослов, јер сад може да развија сопствене производне капацитете гурнуте у страну постсовјетском поплавом увозне западне робе. Преко осамдесет одсто Руса подржава Путина, док су незадовољни углавном олигарси и „квислиншки култисти” јер им је сада ускраћен приступ луксузним статусним симболима са Запада. На њих рачуна Империја да послужи као тројански коњ и буду инкубатор неке руске „обојене револуције”, репризе београдског Жутог Октобра. Пустите снови.

Што се руског одговора тиче, многи у Путиновом одбијању отворене војне конфронтације виде слабост или чак „издају”. Иронично, тиме размишљају попут Империје. Путин просто није спреман да за тактичку победу над башибозуком кијевске хунте жртвује оперативни циљ – *денацификовану, проруску Украјину* – а поготово не стратешки циљ: слом Атлантске империје кроз ослобађање Европе.

Да ли очекујете даље притиске Запада на Србију да се придружи санкцијама Русији и какве би све колосалне последице то имало за Србију, српски народ у целини, коначно, и за актуелну власт, у случају да се, не дај Боже, подлегне притисцима и прихвати ова антисловенска и антиправославна иницијатива?

– Очекујем, јер илузија о свемоћи Империје почива на томе да нико не може и не сме да јој се успротиви. Волео бих да је ово питање онај тврди орах на којем би Империја могла да поломи зубе, кап која би прелила чашу српског трпљења – али то смо мислили и за Космет, па су медијски анестетисани и политички окупирани Срби ипак без речи прешли преко „Бриселског споразума”. Не бих се чудео да Империја сматра како ће Срби на крају ипак пристати да се сврстају уз украјинске нацисте. На нама је да докажемо да нису у праву.

Како оцењујете истрагу о трговини људским органима коју је започео Дик Марти, а „завршио” амерички тужилац Клинт Вилијамсон? Да ли истина о Косову и Метохији има икакве шансе?

– Дефиниција фарсе би требало да буде када амерички тужилац из хашке инквизиције предводи европску истрагу о злочинима штићеника Империје. Апсурд већ од самог почетка. Зато нисам био нимало изненађен закључком да су
(Крај на стр. 10/2)

ОБУСТАВЉЕН ЈУЖНИ ТОК ИЛИ ПОЧЕТАК РАШЧИШЋАВАЊА

Ј ЕУ презире православне народе Балкана и њихове интересе. Презире и друге, али нека се они сами јаве. Дакле, Северни ток може, Јужни коридор може, али Јужни ток не може. Да, цинично саопштавају из западних престоница: остаћете без развојног пројекта који би вам донео стотине милиона долара годишње и учинио вас, као транзитне земље, енергетски независнијим – али то нипошто не значи да заслужујете икакву надокнаду. То је одмах пожурила да рашчисти Ана-Каиса Итконен, гласноговорница Европске комисије: „Не постоји правни оквир за одштету у вези окончања пројекта гасовода Јужни ток”...

Духовно и морално пацификована Бугарска већ и нема снаге за то. Још је 16. октобра Радио Бугарска флегматично цитирала Јиржија Бузека, бившег председника Европског парламента а садашњег председника његовог Комитета за енергију, када је изјавио да „Европска унија више није заинтересована за Јужни ток”. Бузеку је, у најбољој пољској традицији, „ближи” нпр. течни гас из Катара, или гас из Азербејџана, а касније може и из Туркменије, па и Ирана. Важно је да није руски. И важно је да пољска русофобија, легитимисана институционалним рухом ЕУ, може да се наметне и Бугарима, као и другима који не држе сопствену судбину у сопственим рукама.

И шта је велики закључак бугарског коментатора на све ово? „Што се бугарске тиче, ствари изгледају прилично добро: имаћемо горива за грејање чак и после 2019. (мада се не зна по којим ценама) и земља више неће бити 100% зависна од руског гаса. Помињем искључиво грејање, јер су сигнали који нам се упућују кристално јасни – ова земља се не може надати ничем другом осим да буде туристичка дестинација, нешто попут летњиковца ЕУ”.

Узалуд руски председник констатује да се „Бугарска не понаша као независна држава”, и да Бугари од Европске комисије треба да затраже надокнаду штете због губитака које ће претрпети због обустављања Јужног тока. У овој, изгледа коначној фази свог историјског развоја, Бугарска бира да буде летњиковац. Инспиративно...

Ово се зове ЕУтаназија. Или, у домаћем тумачењу – будућност у коју верујемо

Већ су многи у овдашњој јавности кренули да ликују, или да говоре о „алтернативама”. Али, нико од њих не може да понуди алтернативу која би била развојна за Србију, као што би једино Јужни ток, када је реч о гасоводима, могао да буде. И они углавном говоре о гасу за грејање. С тим што не могу чак да понуде ни будућност летњиковца.

Има их и који се храбре могућношћу да је све ово ипак нека руска „тактика”. Јер, забога,

„Јужни ток је потребан”. Али Руси нису рекли да није, само су рекли да су нашли поузданијег и чвршћег партнера у Турској. А чак и да јесте „тактика” – добра је. Шта је требало Москва да ради – да, попут бедних европских бантустана седи у чекаоници, у безумној нади у милост организатора кијевског Мајдана?

То не значи да је сигуран излаз нађен. **Многе ствари између Турске и Русије тек треба да се усагласе.** А, наравно, као што је Душан Пророковић већ истакао, **не треба ни сумњати у опасност од неког изненадног излива „демократије” на узурпираним просторима старог РOMEЈСКОГ ЦАРСТВА.** Али Русија је бар активна и динамична, одбијајући положај вечито прогонене и невинне, али увек инертне жртве, односно усвојени модел понашања званичног Београда.

Александар Вучић уверава јавност да „Србија ничим није допринела доношењу такве одлуке”. Али замислимо да се Србија из петних жила залагала за овај пројекат, бар на нивоу на којем је то чинила Мађарска, да је јавно објавила своју решеност да крене са изградњом упркос свему, да је отворено лобирала и бугарске власти и бугарску јавност? Морамо да замишљамо – јер то ни влада ни председник нису радили. Савест би јој бар била чиста. А била би јој, нпр. још чистија да није подмукло најављивала, поред свих осталих пропалих, злочиначких приватизација, преиспитивање приватизације НИС-а. Протестантска етика налаже – учини најбоље што можеш, дај све од себе, и све што зависи од тебе, без скривене агенде...

Има ли ичег доброг у овоме за Србију? Материјални губитак се не може тренутно надокнадити. Али можда бар можемо да почнемо да излазимо из једног стања суспендоване анимације. Јужни ток већ неко време служи као својеврсна колективна психолошка штака. Чисто вербална подршка пројекту је увек била сигуран начин за скупљање понеког политичког поена за домаће политичаре, као згодно средство успављивања јавности да „све није баш тако црно”.

С друге стране, Русе је важност тог пројекта терала да гутају вероватно више него што су морали од тих истих српских политичара. Још горе, с обзиром да су имали посла искључиво са политичарима западне мануфактуре, Руси су врло лако претварани у својеврсну икебану, поред које су могли да се шверцују и најуспешнији полазници гармиш-партенкирхенских курсића, да се правдају чак и најгнусније националне издаје, попут бриселске издаје косметских Срба. С обзиром да у „своје” нису улагали, Руси су били константно стављани у позицију да дижу рејтинг чак и онима који

очигледно нису ни њихови ни наши. Сликаш се како са осмехом стискаш руку неког високог руског званичника – и онда ти је све дозвољено, само ако формално и даље дајеш „снажну подршку” Јужном току и наздрављаш „вечном братству”.

Најављеним преусмеравањем тог гасовода, у Србији ће, уз цену гаса вероватно поскупети и цена русофилства. Нема Јужног тока – али зашто не прихватате понуђена руска економска улагања од 10 милијарди долара? Нећете 3 милијарде за војску? Зашто – имате бољу понуду од наше? Да ли уопште имате понуду? Да ли уопште желите војску? Не сматрате ли, као осведочени антифашисти, да се у Украјини повампирио фашизам? И шта оно рекосте, у чијем је склопу Крим?

Чини се да се, ако ништа друго, отварају могућности отвореније и поштеније међусобне комуникације. Наравно, не само са руске стране. Сигурно ће, на пример, међу Србима сада бити много мање стрпљења за испаде неупућених Руса типа: „директор компаније (НИС) К. Кравченко стално иступа за пријем Србије у ЕУ” јер, забога, „он није политичар него бизнисмен и јавно рачуна ка учвршћивању позиција своје компаније на тржиштима земаља ЕУ”.

Ипак, мора се признати да су губици за Србију озбиљни у стратешком смислу. У одсуству неког другог проактивног руског ангажмана, аргумент „Русија је далеко” добија на снази. А с њим и аргумент о „безалтернативности” курса евро (атлантских) интеграција. Јер, ако Русија није у стању да превазиђе бугарску препреку гасоводу, како ће да превазиђе било какву другу препреку ради пружања евентуалне помоћи свом српском савезнику? Да ли се, у одсуству неке друге руске активности или понуде, са истом дозом уверљивости сада може говорити о алтернативи евроазијских економских, па и војних интеграција? Или ће сада убедљивије звучати концепт неутралности као једине у овом тренутку практичне алтернативе погубним ЕУ–интеграцијама? Бар док се не промене политичке прилике у кључним ЕУ земљама, или земљама попут Грчке и Бугарске? Или док главни западни центри моћи коначно не изазову „врући” рат?

Шта год да буде, ваљало би активно осмислити одговоре на ова питања. И са српске и са руске стране. Истински западни центри моћи од свог новог drang nach Osten-a неће сигурно одустати. Немају куд. Русија не може искључиво да се окрене Истоку и занемари свој западни фронт и његову залеђину. Да ли јој је у интересу да пусти да коначно падне последња како–тако слободна, про руска територија у Европи?

Суочавање са новим околностима је неопходно. Јер тешка времена тек куцају на врата. Али и времена прилике за храбре и несаломиве.

Фонд Стратешке Културе
3.12.2014.

Александар ПАВИЋ
(Подвукла – Искра)

„систематска злодела” ипак чинили „појединци” и да то, наводно, нема везе са ОВК и њеном „праведном борбом”. Просто речено, у медијима Империје нема простора ни за какву истину која не одговара званичним лажима – било да је реч о Космету, Донбасу или нечему трећем.

Да ли Србија има перспективу и, уопште, неку шансу, док власт наставља да спроводи програм неолибералних реформи, смањује плате и пензије, наставља са приватизацијом преосталих привредних капацитета и ресурса, док невладин сектор има огроман утицај на власт и медије, док се планирају, најблаже речено, чудни привредни пројекти као што је „Београд на води”, док премијер, без икаквог реалног основа, ентузијастички наступа у јавности?

– Једном речју – не. Ово је политика против сваке логике, против свих економских принципа, против националних и државних интереса, па, на крају, и против здравог разума. Не изненађује ме зашто Империја на њој инсистира, нити са колико ентузијазма је квислиншки култ спроводи. Само ме чуди до које мере је народ спреман да све то подноси, иако зна да је на крају тог пута пропаст.

Чини се да је, поред других, велики проблем и општа апатија српског друштва и малодушност, која је, у великој мери, чини се, захватила читаво друштво, чак и умногоме и национално–патриотске кругове. Како Ви то објашњавате, има ли лека за народ који је пре сто година својим хероизмом исписао најлепше странице не само своје, већ и светске историје?

– Много тога се десило да обесмисли и у заборав отера истинско јунаштво и пожртвовање од пре сто година. Већ на самом крају рата је победа прокоцкана проглашавањем дојучерашњих непријатеља и злотвора за „браћу”. Заборављањем јунаштва а памћењем само страдања дошло се до кукавичке опсесије избегавања сукоба, која је за последицу имала инвазију, окупацију и геноцид у НДХ (између осталог). Онда се чекало да „савезници” донесу слободу, док нису донели – Броза. Када је Брозова држава пуцала, онда је прича била да смо сами криви јер смо се некако замерили Западу. А сад када свака власт беспоговорно служи Западу, испада да је све само још горе.

Намеће се закључак да је за ово стање одговорна вишедеценијска погрешна и штетна политика одрицања од себе зарад неких „виших” циљева. Цео један век бежимо од себе, само зато што то од нас траже непријатељи и недобронамерни „савезници” и саветници. Сваки пут се то правда обећањима бољег живота и безбедности. Основна логика налаже да је немогуће живети боље и безбедније кроз самопорицање – а ми смо то још и доказали на сопственом искуству. Па зашто онда у томе истрајавамо? Зато што нам говоре да алтернативе нема. А има. И од тога страхују како Империја, тако и њени идолопоклоници.

4.11.2014. – 786
(Подвукла – Искра)

Геополитика

Путиново обраћање руском народу и највишим властима

Хришћанство – обједињавајућа духовна сила у стварању руске нације

– СВЕТ ДАНАС И ОНАЈ КОЈИ СТВАРАМО –

После Путиновог обраћања тешко да ће ико од руских пријатеља или непријатеља моћи да тврди да не зна на чему је са Русијом

Осим сагледавању актуелне ситуације у земљи и свету и пружању одговора на конкретна политичка, економска и друштвена питања, што је уобичајен и неопходан приступ када се шеф државе обраћа нацији и њеним највишим носиоцима власти, 11. посланица руског председника Владимира Владимировича Путина Федералној скупштини Руске Федерације била је посвећена постављању, односно објављивању вредносних координата којима је Русија вођена, и којима ће бити вођена у несигурном времену које долази. Ако је предвидивост пожељан квалитет у ствари – политике, а поготово међународних односа онда, **после Путиновог обраћања од 4. децембра тешко да ће ико од руских пријатеља или непријатеља моћи да легитимно тврди да не зна на чему је са Русијом. Нису изнете само ставови и намере већ и неки основни вредносни критеријуми. Ово смо ми, ово смо радили или радимо зато и зато, за ово се залажемо – поручио је руски председник урби ет орби. Ово је суштина порученог, и на глобалном и на локалном плану.**

– **Руска нација и руска државност су у основи духовне категорије: „Хришћанство је постало моћна духовна обједињујућа сила, која је омогућила да се у формирање уједињене руске нације и формирање државности укључе најразличитија по крви племена и племенски савези огромног источнословенског света. И, управо на тој духовној подлози наши су преци по први пут и заувек постали свесни да су један народ”. А крштавање Русије је, истакао је руски председник, почело на Криму: „У древном Херсону, или Корсуни, како су га звали руски летописци, био је крштен кнез Владимир, који је затим крстио и читаву Русију”. И ту лежи „стратешки значај” Крима – у његовом „цивилизацијском и сакралном значају”. Не „геополитичком” нити „националном”, нити „историјском”, нити „војном”, нити „међународноправном” – бар не на првом месту. Аналогно значају Косова и Метохије за Србију. С тим што Русија то доказује на делу. „Сада и заувек”. То буквално значи да је одустајање од Крима равно одустајању од највеће светиње – попут Храмовне горе у Јерусалиму. **Од истинских руских пријатеља ће се одсад очекивати да то поштују, а од непријатеља свест да не постоји опција поновног руског напуштања Крима.****

– Јасно истичући шта је и ко је, Русија не тежи наметању своје духовне, или било које

друге ексклузивности. То се на првом месту огледа у принципима Евроазијског економског савеза који почиње са радом у пуном капацитету 1. јануара 2015: „Пре свега, то је **равноправност, прагматизам и узајамно поштовање**. То је и **очување националне посебности и државног суверенитета свих земаља – учесница**”. Међутим, Путин такође истиче да те вредности нису само резервисане за чланице савеза којем припада његова земља нити Русија планира да се затвори у његове оквире и, у терминима западне пропаганде, „самоизолије” се. „Ми никада нећемо кренути путем самоизолације, ксенофобије, неповерења и тражења непријатеља... **Наш циљ је да нађемо што је могуће више равноправних партнера – како на Западу, тако и на Истоку**. Ширићемо своје присуство у оним регионима у којима сада јачају процеси интеграције, где не мешају политику и економију, већ обрнуто, уклањају баријере за трговину, за размену технологија и инвестиција, за слободно кретање људи”.

ОДБРАНА РАЗНОЛИКОСТИ СВЕТА

Свако подударање са некадашњим западним погледом на свет – случајно је. Јер, бивајући отворена, **Русија ће радити управо супротно западним „цивилизаторима”**: **„Бранићемо разноликост света”**, поручује руски председник, залажући се за истинску мултикултуралност, уместо западно нормиране монокултуре шареног растиња. Нема „терета белог човека”, нити прокламованог **„ширења демократије и људских права” мешањем у унутрашње ствари других, лекција о природи „хуманости” или „европским” или неким другим „вредностима”**. Русија је спремна да сарађује са свима који поштују њу и друге. Њена **глобална визија је поредак равноправних суверености**, који је она спремна и да брани.

– Разматрајући случај Крима, постављен је критеријум у вези са територијалном целовитости држава. Како то функционише у пракси, може се видети ако се пореде случајеви Крима и КиМ, односно зашто Крим може а КиМ не може да се отцепљује. **У Украјини и Србији је дошло до незаконите спољне интервенције**. Крим је територија, чији народ није прихватио резултате тог безаконја, а њено поновно припајање Русији је плод деловања њених легално и легитимно изабраних представника. С друге стране, **једностран сецесија КиМ је управо последица незаконите спољне интервенције и стога нелегална, нелегитимна и цивилизацијски неприхватљива**. Дакле, суверенитет и територијална целовитост се морају поштовати. У том смислу,

Хришћанство – обједињавајућа...

право на самоопредељење постоји, али тек као дефанзивна реакција на спољну агресију, спроведена на демократски легитиман начин.

Треба подсетити да **ово није само руско становиште**. Оно се увелико подудара са недавно изреченим кинеским ставом по питању Крима: „Ми смо против тога да народности добијају независност путем референдума. Кад је реч о Криму, њега одликују веома специфичне карактеристике. Врло добро смо упознати са историјом припадности Крима... Све у свему, **проблеми народности у неким земљама потичу од политике двоструких стандарда неких земаља које, на основу сопствених себичних интереса, подржавају одређену етничку групу и гурају је у правцу одржавања референдума о независности**. То је манифестација двоструких стандарда у служби Сједињених Држава. Зарад сопствених циљева, САД се уплићу у унутрашње ствари других држава кроз употребу силе, без одобрења Савета безбедности УН. Кина се чврсто противи оваквом приступу... Такво деловање заострава међуетничке противречности и доводи до оружаних сукоба”.

– Русија није револуционарно нити месијанско друштво, нација или цивилизација, већ традиционална, толерантна, отворена и легалистичка: **„Здрава породица и здрава нација, традиционалне вредности** које смо наследили од наших предака заједно са идејама за будућност, стабилност као услов за развој и прогрес, поштовање других народа и држава уз гарантовање безбедности Русије и одбрана њених легалних интереса – јесу наши приоритети”.

– Суверенитет је услов државног постојања: „Ако је за многе европске државе национални понос – одавно заборављен појам, а суверенитет – представља луксуз, **за Русију реални државни суверенитет представља неопходан услов за њено постојање**”.

– Изван традиционалних **духовних вредности**, највиша вредност суверене Русије је **лична и национална слобода**: „Ко воли Русију, тај мора да јој жели слободу; пре свега слободу за саму Русију, њену међународну независност и самосталност; слободу за Русију – као јединство руске и свих других националних култура; и на крају – **слободу за Русе, слободу за све нас: слободу вере, трагања за истином, стваралаштвом, радом и својном**”. Овде руски председник цитира једног од својих омиљених мислилаца Ивана Иљина.

РУСИЈА И СВЕТ

Поред ових универзалних ставова, изнето је и основно становиште о руској позицији у глобалном контексту:

– Суштински: не нападају Русију због Украјине, већ Украјину (Крим) због Русије. Санкције нису „само нервозна реакција САД

или њихових савезника на наш став у вези са догађајима и државним превратом у Украјини, па ни у вези са такозваним 'кримским пролећем'... **да свега тога није ни било, онда би измислили неки други повод да спутају растуће могућности Русије, да утичу на њу, и још боље – да је искористе за своје интересе**”. У том смислу је „југословенски сценарио” био поучан, дајући основу за суревњивост према западним намерама. „Без обзира на нашу тадашњу (у доба распада СССР) крајњу отвореност и спремност на сарадњу о свим, може се рећи, најосетљивијим питањима, **без обзира што смо сматрали – сви ви то знате и сећате се – наше дојучерашње противнике за блиске пријатеље, готово за савезнике, подршка сепаратизма у Русији 'из иностранства' – и информативна, и политичка, и финансијска, и путем обавештајних служби – била је апсолутно очигледна**.” Дакле, садашњи Запад, на првом месту САД, се једноставно не мири са постојањем суверене и независне руске (а ни било које друге) државе. Спремност за компромис се тумачила као слабост: „Већ је тада постало јасно да, што се ми више повлачимо и правдамо, тим више наши опоненти постају дрскији и понашају се циничније и агресивније”. Не бежи се ни од аналогije са Хитлеровим нападом на СССР, а западна агресивна настојања прете да наруше глобалну нуклеарну равнотежу. И зато Русија једноставно мора да има јаку војску. „Учтиву, али страшно.”

УНУТРАШЊИ ЖИВОТ РУСИЈЕ

На крају, дати су и основни параметри унутрашњег живота, развоја и напретка Русије:

– Важна је дебиروقратизација и максимално смањење државног притиска на привређивање и слободно предузетништво. **У контексту све агресивније и тоталитарније тежње западних бирократија да нормирају сваки сегмент живота и привређивања, освежујуће звучи реченица: „Треба се, коначно, одрећи принципа тоталне, бесконачне контроле**”. Кључ је у ослобађању бизниса од „наметљивог надзора и контроле”, од претераних пореза и свих других препрека које државни апарат ставља на пут привредника.

– Чак и за најмоћније и најбогатије тајкуне, у садашњем нестабилном, непријатељском међународном амбијенту, поготово после „кипарског случаја”, када је до 40 одсто средстава које су велики депоненти држали у кипарским банкама једноставно отето благословом ЕУ – најбоља гаранција сигурности пословања је „национална јурисдикција”. Другим речима, **садашњи међународни систем под доминацијом Запада више не улива поверење, његова производност га чини непредвидивим и, стога, опасним**.

– Држава је дужна да штити и подстиче **развој домаће индустрије, технологија и иновација**. Схватило се, после деценија (нео)либералних бајки, да је ступање на терен „слободног тржишта” без одговарајуће потпоре исто што и
(Крај на стр. 14/2)

КИСИНЦЕР : „УПРАВО СЕ СТВАРА НОВИ СВЈЕТСКИ ПОРЕДАК”

Henry Kissinger, дипломат и бивши амерички државни тајник, у својој новој књизи објашњава како је дошло до потпуне промјене начина на који прома-трамо актуалне политичке и оружане сукобе диљем свијета.

Henry Kissinger, доајен америчке националне сигурности, позвао је Сједињене Америчке Државе да сурађују с другима у стварању новог свјетског порет-ка. Вријеме је, сматра Kissinger, да се глобална поли-тичка структура преобликује како би била одржива у новим политичко-економско-друштвеним околнос-тима.

У тексту за амерички Wall Street Journal Henry Kissinger, савјетник за националну сигурност и државни тајник у вријеме америчких предсједника Richarda Nixona i Geralda Forda, који је савјетовао и касније америчке администрације, констатира да је свијет у каосу. Kissinger, видљиво је из текста, потиче главне свјетске играче, а нарочито САД, да сурађују како би се остварио крајњи циљ новог свјетског поретка.

„Либија је у грађанском рату, фундаментали-стичке армије прогласиле су и граде калифат у Сирији и Ираку, а афганистанска млада демократија готово је парализирана. Уз то, тензије с Русијом су обновљене, а односи с Кином клижу од прича о сурадњи до јавних оптужби”, почиње свој коментар Kissinger те закључује да је поредак актуалан у мо-дерном добу тренутачно у великој кризи.

„Потрагу за свјетским поретком дуго су пред-водила западна друштва, водећи се властитим кон-цептима вриједности. Након Другога свјетског рата вођство свијета преузео је САД, нација саздана на идеји слободе и представничке владавине. САД је свој успон везивао уз ширење слободе и демократије, што је сматрао начином да се осигура трајни мир у свије-ту”, наводи Kissinger.

„Традиционални европски став у изградњи свјетског потрека полазио је од увјерења да су људи и државе инхерентно компетитивни. А како би се спри-јечиле последице сукобљених амбиција, нужни су били равнотежа моћи и просвијећени шефови држа-ва”, пише Kissinger.

Тежња демократији

Према америчком стајалишту, људи су разум-ни и теже мирном проналаску компромиса и здраво-разумских рјешења. Управо зато је ширење демократије било главни циљ како би се осигурао међународни ред и поредак. Слободна тржишта осигуравају напредак појединаца, обогаћују друштва и замјењују економску међуовисност међународним ривалством, пише Kissinger.

Према његову мишљењу, покушај Запада да успостави свјетски поредак у многочему се показао плодоносним. Самосталне суверене државе владају већим дијелом свијета. Ширење демократије постало је опћа тежња. Глобалне комуникације и финансијске мреже раде у реалном времену.

Од 1948. до краја прошлог стољећа може се, истиче он, говорити о кратком раздобљу у људској

повијести кад је свјетски поредак живио на темељу америчког идеализма и традиционалног европског концепта државности и равнотеже моћи. Но, велики дијелови свијета никад нису дијелили западњачки концепт реда. То сада долази до изражаја, прим-јерице, у случају кризе у Украјини и Јужном кинеском мору. Поредак који је прогласио Запад сада је на прекретници, упозорава.

У 91. години, добитник Нобелове награде за мир и заклето непријатељ политички лијево оријенти-раних ускоро ће објавити књигу „Свјетски поредак”, а уочи тога је објављена ова његова анализа.

Глобалне промјене

Према Kissingeru, сама природа државе, као основне јединице међународног живота, тренутачно је под притиском. Наиме, Европа покушава трансценди-рати државу и водити вањску политику само на основи дипломатије и сурадње, за разлику од вањске политике која користи средства присиле. Но, тешко да захтјев за легитимност одвојен од концепта стратегије може одржати свјетски поредак. А Европа још нема атрибуте државе, што изазива интерни вакуум моћи и неравнотежу моћи на њеним граница-ма. Истодобно су се дијелови Блиског истока распали по секташком и етничком кључу и међусобно су у рату; вјерске милиције и силе које их подржавају крше границе и сувереност земаља како им се прохтије, доводећи до феномена пропалих држава које не кон-тролирају териториј. Изазов у Азији је друге врсте и различит од изазова у Европи: принципи равнотеже моћи превладавају неовисно о договореном концепту легитимности, због чега долази до сукоба на граници оружане конфронтације. Сукоб између међународне економије и политичких институција које њоме влада-ју слаби осјећај заједничког циља који је нужен за свјетски поредак.

Господарски сустав је постао глобалан док политичка структура свијета остаје темељена на државама-нацијама. Док економска глобализација тежи потирању државних граница, вањска политика их тежи потврдити, с нагласком на конфликтне националне интересе или идеале поретка. Та је динамика, како истиче, створила десетљећа одрживог економског раста, уз повремене финан-цијске кризе које, како се чини, ескалирају у својим пропорцијама – у Латинској Америци у 80-има, у Азији 1997., у Русији 1998., у САД-у 2001. те поновно 2007., а у Европи 2010. године.

Побједници не двоје о вриједности трену-тачног сустава. Но, губитници, примјерице јужна Европа и све на њеној граници, покушавају испливати из кризе помоћу средстава која негирају или барем опструирају функционирање глобалног економског поретка.

Но, међународни поредак суочава се с парадоксом, сматра Kissinger. Наиме, просперитет овиси о успјеху глобализације, али процес изазива политичку реакцију која често узурпира њене циљеве. Сљедећа слабост тренутачног поретка је недостатак учинковитог механизма који ће служити као савјето-давно тијело великим силама и путем којег ће сурађивати на најважнијим питањима. То се чини кон

Кисинџер: Управо се ствара...

традиционалним с обзиром на то да **тренутачно постоји више међународних форума него икад прије у повијести**. Но, природа и учесталост тих састанака не иду на руку елаборацији дугорочне стратегије, већ је, управо супротно, подривају. Таква ситуација не допушта да се крене даље од расправе о тактичким питањима и у најгорој могућој варијанти служи као догађај од социјалне вриједности.

Односи међу регијама

Сувремена структура међународних правила и норми, ако се жели показати релевантном, не може постојати само у форми декларација, мора се гајити као ствар заједничких увјерења, пише Kissinger.

Наиме, казна за неуспјех неће бити велики рат међу државама, већ стварање сфера утјецаја, што се види на одређеним унутарњополитичким структурама и типовима владавине. Свака сфера ће се наћи у искушењу да тестира своју снагу против другог ентитета који држи нелегитимним. Борба између регија могла би бити и већи проблем од борбе међу државама.

Зато ће потрага за свјетским поретком изискивати кохерентну стратегију како би се обликовао концепт унутарњег поретка у разним регијама и како би се успоставио однос међу тим регијама. Но, ти циљеви нису нужно повезани. Наиме, успјех радикалног покрета који успоставља ред у једној регији може истодобно потакнути превирања у другим регијама. Војна доминација једне земље у регији, чак и ако то значи унутарњи ред, може изазвати кризу у остатку свијета.

Свеобухватна стратегија

„Наша најбоља шанса у којој треба тражити инспирацију је свјетски поредак који потиче индивидуално достојанство, владу партиципације и међународну сарадњу у складу с договореним правилима. Но, да бисмо дошли до тога, требамо проћи неколико међуфаза. Како би САД играо одговорну улогу у еволуцији свјетског поретка у 21. стољећу, мора бити спреман одговорити на неколико питања: **Што желимо спријечити, без обзира на који начин, и ако ћемо то требати направити сами? Што желимо постићи, чак и ако нас не прати подршка? Што желимо постићи, односно избјећи, само у случају да имамо подршку Савеза? У што се не желимо упуштати, чак и ако постоје захтјеви од мултилатералне групе или савеза? Које вриједности желимо промовирати?**”, пита Kissinger и закључује:

„За САД то значи промишљање на двије наизглед контрадикторне разине. Универзални принципи морају ићи раме уз раме с признавањем повијести, култура и погледа на сигурност које његују друге нације. Но, **чак и док се усвајају лекције из прошлости, потребно је задржати став о изнимности САД-а**. Повијест не нуди одмор државама који занемарују осјећај идентитета у замјену за корачање линијом мањег отпора. Но, повијест показује да **успјех није гарантиран за темељна увјерења у случају да не постоји свеобухватна геополитичка стратегија**”.

СИМ (<jutarnji.hr>), 2.9.2014.
(Подвукла – Искра)

Антонија Кандабака

Хришћанство – обједињавајућа...(са стр.12)

отићи на Олимпијаду без финансија, тренинга и тима за подршку. Уосталом, тако су и западне државе радиле на почетку сопственог развоја.

– **„Наша уштеђевина треба да буде у функцији националне привреде, да се користи за развој, а не да доприноси извозу капитала.”** Овде се нема шта додати: банкарске институције нису ту да служе саме себи и свом профиту, већ националном интересу и напретку.

– Корупција у војним јавним набавкама је акт једнак „финансијском тероризму”, односно антидржавни акт. Дакле, то више није ствар ни обичног криминалитета, корупције или лакомоти. **Корупција у сферама националног интереса угрожава заједницу као такву. „Не кради државу, јер је скупо плаћена”**, како је упозорио Владика Николај Велимировић.

– **Образовање треба усмерити ка достизању највиших светских стандарда, како би допринело развоју националне привреде и иновација, и конкурентности на глобалном нивоу.**

– Грађани треба максимално да буду укључени у национални живот, и рад домаћег невладиног сектора треба подржати и материјално помоћи.

– **Постигнут је успех у заустављању пада наталитета, и у његовом подизању, и постављени су нови циљеви.**

– **Русија је ове године „по први пут у глобалном рејтингу сврстана у ред земаља са благостањем у области здравства.** То су државе у којима је просечни животни век већи од 70 година”. Следећи циљ је просечан животни век од 74 година.

Осим што су у Посланици постављени основни параметри спољног и унутрашњег усмерења Русије, приметно је одсуство било какве врсте претећег тона или нервозног оптуживања. По обичају, Путин није пропустио да сврста чак и америчке и европске државе, упркос свему што је рекао о њиховом понашању, у „партнере”. Он то и даље успева да учини са савршено озбиљним изразом лица, препуштајући објективној стварности да дода сопствени тон најсуптилније ироније. Такво једноставно али самоуверено понашање и став могу да произилазе из сазнања да је „Русија на делу доказала да је способна да заштити своје сународнике, да часно брани истину и правду”. Али и **из једне чврсте утемељености у сопственој толерантној духовности која не жуди да се наметне никоме, али не дозвољава ни да је нико други угрожава.** Руска визија мултиполарности на делу.

Фонд стратешке културе
5.12.2014

АЛЕКСАНДАР ПАВИЋ
(Подвукла – Искра)

Санкције, обезвређење рубље и 'пета колона' усмерени на пад Путина

ОДГОВОР: 'ПАТРИОТСКА РЕВОЛУЦИЈА' И СМЕНА ПРОЗАПАДНИХ КАДРОВА У ВЛАСТИ

Многи руски либерални политичари, уметници и јавне личности не скривају своју радост пред мисли о „Московском Мајдану“

У интервјуу за Франс 24 руски министар иностраних послова **Сергеј Лавров** у уторак је изјавио да је права сврха западних санкција смена руске власти. У исто време, Лавров је рекао: „Уверавам вас да ће Русија не само преживети него ће после тога постати још јача. У нашој историји имали смо много сложенијих ситуација и сваки пут смо размрсили клупко и изашли много јачи“.

Ова изјава дошла је после слома рубље, а многи тврде да за то нису криве само акције Запада него и Централна банка Русије. Дакле, итекако се поставља питање не само како се супротставити плановима страних сила него и како деловати у сфери јавне управе у земљи.

Сами по себи, санкције или слабљење националне валуте не могу бити критичан фактор уништавања националне економије. На крају, Совјетски Савез се увек развијао под различитим ограничењима. И **јефтина рубља би могла да помогне да руски производи буду конкурентни на светском тржишту. Смањење цена нафте би могао да буде додатни подстицај за модернизацију индустрије.** То је поновио и председник државе. Али одлука Централне банке да у уторак увече повећа своју кључну каматну стопу са 10,5 на 17 одсто аутоматски претвара све потенцијале у безусловни проблем.

И раније су руске компаније због високих каматних стопа биле присиљене да се задуже у иностранству. Сада, **после одлуке Централне банке и западних ограничења за добијање новца напољу, цела индустрија може бити на рубу пропасти.** То ће довести до масовне незапослености и, заједно са слабљењем рубље, до осиромашења десетина милиона људи.

Најважније је да катастрофалне социјалне последице углавном нису узроковане акцијама Запада, него одлукама које се доносе у Русији. Потребно се присетити недавне иницијативе за смањење броја лекара и затварања болнице у Москви, а **после Нове године очекује се стопа раста природних монопола, што ће узроковати инфлацију.**

Многи руски либерални политичари, уметници и јавне личности не скривају своју радост и прогнозирају у блиској будућности „Московски Мајдан“. Током кризе у Украјини они су јасно стали на страну нове власти у Кијеву, противећи се поновном уједињењу Крима са Русијом, а били су и против милиција у Донбасу, органи-

зујући у Москви такозване „мировне поворке“ под паролатама украјинског Десног сектора.

Такво понашање разликује се од понашања огромне већине Руса, који те људе назвају „петом колоном“. Али постоји разлог да се верује да улична опозиција, либералне јавне личности и глумци нису најопаснија сила, него да се **права пета колона налази у разним државним агенцијама (Александар Дугин назива их „шестом колоном“).** То је она која припрема терен за грађанске немире и уличне политикче протесте и која само чека погодну прилику. Али може ли се тада говорити о сукобу са Западом, о чему сведочи Сергеј Лавров?

ФЈОДОРОВ: БОРБА У УМОВИМА ЉУДИ

Према речима председника Државне Думе и Одбора за економску политику, иновативни развој и предузетништво Јевгенија Фјодорова, **главна борба између Запада и Русије сада се води у умовима обичних људи у земљи.**

„У потпуности се слажем са Сергејем Лавровим, који као професионалац види саму суштину догађаја. Русији је објављен рат и циљ је да се у будућности свргне власт како би се уклонили и Русија и руски народ. Али то је историјска сврха интервенције, којих је увек било и увек се та стратегија темељила на снажној петој колони у самој Русији. Наша земља никад није освојена у својој историји, али никад није ни очишћена од пете колоне. Тренутна ситуација није изузетак. Пета колона су специфичне институције и функционери који се припремају за инвазију Запада. Конкретно, **Централна банка урушава рубљу и руску економију.** Она тако само **проводи оно што жели ММФ.** Функционери на регионалном нивоу опет проводе своју политику иако нису сви представници пете колоне. На пример, у Москви су почели низбоचेга да дају отказе лекарима, стварајући додатни фактор незадовољства. Неке институције воде кампању међу студентима и наговарају их да помогну у свргавању владе. То је амерички план који је тестиран у Украјини и Грузији, а сад се **проводи у Русији.** Веома важна компонента плана Вашингтона је **деловање пете колоне.** Без њеног чишћења немогуће је обавити **затак одбране домовине**“, каже Јевгениј Фјодоров.

Зашто пета колона има прилику да делује овако агресивно и ефикасно?

ФЈОДОРОВ: Године 1991. били смо поражени. Представници пете колоне нису било ко, него представници стране власти у Русији. Они су имали подршку, чак и праву власт. Ми немамо законске регулативе и државне институције које

Одговор: 'Патриотска револуција'...

би се могле носити с њима. Нисмо решили проблем пете колоне и немамо одговарајућу процену о 1991. као години пораза. Ако откријемо ту истину, онда ћемо аутоматски решити овај проблем. То је чишћење од пете колоне и усклађивање осталих националних снага. Видите, постоје два различита смера Банке Русије. Један даје ММФ, који говори да би требало подићи каматне стопе. Још један показатељ су неколико писама Савезној скупштини председника Владимира Путина, који тражи ниже цене. **Пре годину дана председник је истакао да се у Русији понашају попут Европске банке, тражећи за привреду јефтине кредите.** Али онда је стопа износила 5,5, а сада је 17 одсто. Централна банка такође није сама измислила ову одлуку, него су то упуте које је дао ММФ. Сада постаје јасно ко има стварну власт у Русији. Наиме, **Централна банка није испунила наређење председника, него ММФ.**

У последњих неколико година проводи се велики системски рад на изградњи вертикале власти. Али Централна банка проводи своју политику.

ФЈОДОРОВ: Члан 13. руског устава изричито наводи да земљом не сме да влада идеологија. Испада да Кремљ не може да напише системски закон. Уосталом, ни један систем не може да пише законе без идеологије, може само да „постоји”. **Морамо признати пораз из 1991. и створити прилику за промену формата власти,** а то захтева масовну подршку народа. Не може само да власт жели да ослободи домовину. Важан је и однос снага. На пример, на Криму је рођен национални ослободилачки покрет. То је била воља народа, коме су помогли „пристојни људи”, руски војници у склопу контингента на Криму. **На националном нивоу постоји национални лидер, али он ће морати да чека док људи то буду хтели. Онда ћемо се моћи ослободити пете колоне.**

Објективно, на којој страни је данас предност: националних снага или пете колоне?

ФЈОДОРОВ: Сада је предност на страни пете колоне. Изглед националних снага су у томе да би требало да повежу људе, али оне то још не желе. Дакле, можемо очекивати негативни сценарио. **Американци ће напасти на животни стандард Руса. Уз помоћ Централне банке ће подићи цене два или три до четири пута, узроковаће масовну незапосленост. Онда ће људи кренути или путем уништења Русије или према сценарију националних ослободилачких снага и очистити земљу од пете колоне.**

Говорите о потреби да се промени облик власти. Каква она може бити?

ФЈОДОРОВ: Требало би да идемо кроз хиљадугодишњу изградњу руске државе. **Формат власти одређује само један фактор: за кога ради власт? Или ће Русија бити колонија и вазална држава или независна сила.** Важна је и архитектура власти, али и њен положај. Ако је

власт оријентисана на националном нивоу, њена се архитектура прилагођава историјском моделу, у овом случају руском моделу изградње државе. **До данас је власт у Русији усмерена на спољну контролу. То је записано у уставу (13. и 15. члан).** Потребно је да се изврши притисак на људе и да се снагом Путина усмере на национални модел, као што се догодило на Криму. Затим ће се моћи аутоматски променити све институције. Сменити градоначелнике, начелнике општина, градске управе, премијере. **Власт треба да има руски садржај. Данас парламент, влада и председник немају овлашћења над стратешким менаџментом.** Променом устава ћемо дати држави прилику за доношење стратешких одлука. Верујем да би **ово право требало да буде пренесено на председника, који би доносио исправне одлуке, обавезујуће за све нивое власти.** За Централну банку, Државну Думу, за владу, судове, медије – за свакога.

Животни стандард је почео да опада, људи су незадовољни. Али тешко да било ко од Руса жели да понови украјински сценарио.

ФЈОДОРОВ: У Украјини су људи видели пример Грузије, сећам се 90-тих. **Американцима за њихове методе борбе не треба свих 145 милиона Руса. Њима је довољно 200 хиљада.** Они који имају неку контролу над медијима умножиће број демонстраната пет пута. У исто време, послаће 30–40.000 бораца, који ће припремити украјински сценарио. **То је амерички модел успеха.** Али улични протести су већ сам крај удара. **Почетак удара су активности пете колоне у влади.** Ми их посматрамо, бројни људи из власти сада раде на припреми Мајдана у Русији.

У касним 80-тим било је посебних догађаја који су створили несташицу хране, после чега родољуби нису могли да опстану на власти. Зар тренутни родољуби на власти нису извукли никакве закључке из недавне прошлости?

ФЈОДОРОВ: Излаз из ове ситуације су **наши људи, који се ослањају на хиљаде година повијести.** Ми смо били нападнути 1612, 1812. и 1941, и сваки пут је победа била могућа само захваљујући напорима свих наших људи. Животни стандард у опкољеном Лењинграду је био катастрофалан, али то није смањило дух људи који су бранили домовину. **Животни стандард је секундарни фактор. На првом месту су национално опредељење народа и државе. Снаге у националном интересу може покренути само Путин – од врха до дна.**

Већина Руса саосјећа са народом Донбаса, али чујемо изјаве високих функционера да Русија подржава територијални интегритет Украјине.

ФЈОДОРОВ: Русија води политику одржавања јединства Донбаса и Украјине од првог дана. Легитимитет наше позиције у Донбасу и Украјини одређује легитимитет догађаја из 1991. Сматрамо их легитимнима, и то је у реду. Међутим, **док не**

откријемо истину из 1991, ми нећемо бити у могућности да се легитимно укључимо у политику у Украјини. Изгледа чудно жеља да се Крим прикаже као изузетак. Украјина и Крим се не разликују. Можда се православље на Криму појавило 50 година раније него у Кијеву, али то није тако важан фактор.

ФУРСОВ: ПУТИН У ПОЗИЦИЈИ НИКОЛАЈА ДРУГОГ

Историчар Андреј Фурсов описао је столетну историју овог феномена, али не само у Русији него и у Француској или другим земљама где су само уз унутрашњу подршку биле могуће насилне промене власти.

ФУРСОВ: Пета колона није увек имала велику моћ. Стаљин ју је очистио пре рата. Винстон Черчил, који не може бити назван великим љубитељем Совјетског Савеза, био је присиљен да призна да је један од услова за победу Стаљинових трупа било уништавање пете колоне. Иако постоје и други историјски примери, **треба се сетити зиме 1917, кад у Петрограду није било хлеба**. Прво су у фебруару у Петрограду пекари почели масовно да одлазе у војску и нико није радио у пекарама нити водио рачуна о испоруци житарица. Сада имамо пуно таквих примера. **Последња кап је тзв. „реформа” здравства**. Давање отказа лекарима узрокује велико незадовољство међу пацијентима и људима. Затим видимо **оно што ради Централна банка**. Како Талијани кажу, „две несреће су већ правило”. **Све то поткопава државу**. Уствари, **врши се удар на власт, која се разликује од Запада**. Слажем се с Лавровом, који верује да западне санкције покушавају да промене власт у Русији. **Запад је стварно уложио много, али промену власти неће вршити на миран начин јер Запад, осим Украјине, може да отвори још један фронт на Кавказу**.

Говорите о фебруару 1917, али онда су против цара били многи.

ФУРСОВ: Тад су деловале само четири завере. То је била завера рођака руског цара – великих кнезова, затим ратна завера, завера посланика Думе, од којих је већина припадала масонима, и, на крају, ту је завера Британаца. Да је тада британски амбасадор само натукнуо Гучкову, Шулгину или генералима да Велика Британија неће толерисати заверу против цара, онда се ништа не би догодило. Међутим, у Лондону су хтели да свргну Николаја Другог. Британски амбасадор је у зиму 1917. отворено саветовао цару да му је боље да абдицира. То ме подсећа на случај кад је Џо Бајден у посети Русији Путину рекао да се не кандидује за трећи мандат. Да је цар показао велику храброст, могао је да издржи притисак. Међутим, цар Николај Други био је у информативном вакууму. Стаљин није био у таквом вакууму. Имао је и личну обавештајну службу, која му је дала много оперативних информација.

Испада да овакав државни систем омогу-

ћује преживљавања завере и пете колоне.

ФУРСОВ: Пета колона постоји у свим земљама. На пример, Француска револуција била је могућа захваљујући подршци бројних рођака краља Луја 16. Дакле, то није историјско обележје Русије. **Наша карактеристика је да нам је пета колона русофобна**. Корени таквих осећања сежу до средине 16. века. **Део руског племства повезало се не са својом земљом, него са Западом**. Можете повући црту од Ивана Грозног до данашњих дана. **Готово све што је у супротности са напретком Русије добија прозападна обележја**. Сад је ситуација јаснија чак него у раном 20. веку. **Под Јељцином су прозападни функционери заузели кључне положаје у влади и медијима**. **Говорећи о петој колони, често имамо на уму медије, јер без озбиљног покрића у медијима нико не може да учини ништа**. Уверен сам да је решење за многе проблеме који су у вези са руским политичким, правним и законским инструментима **сузбијање пете колоне**”. Питање је „лењинистичко”: **„Или ћемо стајати или ће пета колона помести Путинов режим, што би значило разједињење Русије**. Међутим, победа се суочава са новим изазовом, а то је **наше сучељавање са Западом**. Како би се успешно одупрли, потребно је имати нормалну економију, нормалну војску и нормалне медије. Али то опет не решава проблем пете колоне.

Да ли је могуће понављање украјинског сценарија?

ФУРСОВ: Оно што се догодило у Украјини ми нећемо радити. У тој земљи је **степен западне контроле догађаја фантастично висок**. У Русији Запад нема такву позицију. Сад је Русија на раскршћу и доживљавамо критични тренутак наше историје. Запад против нас жели да изгради „клин”, а спреман је, ако буде потребно, чак и да уђе у оружани сукоб са Русијом. Али војни начин је последње уточиште. Сви покушавају да реше своје проблеме на миран начин. **Санкције изазивају сукобе међу елитом**. Ми не знамо која ће бити оштрина тог сукоба, али смо суочени са избором: **постати колонија Запада или бранити свој суверенитет**. Мислим да ће победити друга опција.

Што обични грађани осећају према судбини домовине?

ФУРСОВ: Људи морају да имају на уму да је крајем 80-тих због корупције и самовоље земља покрадена. Сад нам нуде сличне пароле. Да, постоје корупција и криминал, али се под тим изговором жели помести Русија, а то би било горе од распада СССР. **Сучељавање са Западом погоршава економску ситуацију**. Али ако ставимо на вагу економске тешкоће и потпуни распад земље, после чега би руски народ био стрпан у „руски тор” или „резерват”. Сад не говоримо о светлој будућности. **Треба говорити о томе како да избегнемо тамну будућност** пуну ништавила и како да наш геополитички противник не плеше по нашим костима. Наравно, **људи не би требало да кротко трпе погоршање**

Одговор: 'Патриотска револуција'...

живота. Али тај би протест требало да буде усмерен против пете колоне. То би био бумеранг који би се вратио онима који су све узроковали – петој колони.

Политички аналитичар Виктор Алкснис верује да за спас земље треба одмах предузети одлучну акцију.

АЛКСНИС: Сад је такво време да Русија, ако председник хитно не предузме драстичне кадровске одлуке, може да нестане. Ако Сергеја Глазјева стави на челу Централне банке, ситуација ће бити исправљена. Ако се Путин ограда тим људима, онда ће Лавров имати право и Русија ће издржати притисак са Запада и из свега изаћи јача него што је била.

Морају се провести кадровске, али и промене у идеолошкој сфери?

АЛКСНИС: Живимо у ери „патриотске” револуције. Та идеологија кристализовала се тјekom повратка на Крим. Изгубити патриотски ентузијазам је самоубство за владу. Ову „патриотску” револуцију потребно је уложити у оживљавање руских конститутивних народа. Путин је у више наврата рекао праву ствар како је „највеће оружје против Русије подељени руски народ”. Потребно се кладити на себе, а онда ћемо решити много проблема.

Сценарио смене власти у Русији има добре изгледе да буде реализован, а кривац је сама влада. Запад помаже опозицији, изазивајући широко незадовољство помоћу санкција и обарања цене нафте. Али власт је сама крива. Тешко је предвидети шта ће бити са одлуком Централне банке. Могу да избију социјални немири. Сад се врши удар на средњу класу, која је снажно формирана последњих неколико година као главни стуб власти. Воде ли Централну банку људи који желе да свргну власт? Опасност од тренутне ситуације је што постоји веза између одређеног дела вођства земље и лидера Запада. Током Горбачова имали смо јак осећај да постоји координација између уличних протеста и људи у ходницима моћи који су настојали да униште Совјетски Савез.

Али из перестројке смо морали да извучемо неке поуке.

АЛКСНИС: Мислим да су на власти баш изазивачи незадовољства, који се надају да ће бити победници после могућег пуча. Либерали ће повећати своју активност. Верујем да је потребно формирати нову владу правих професионалаца. Године 1998. су владу формирали Примаков и Маслијков. Тако нешто мора бити учињено и данас.

Свободная Пресса, 19.12.2014. АНДРЕЈ ИВАНОВ
(Подвукла – Искра)

Расцеп у врху власти?

Николић: Спремам решење за КиМ!

"То ће бити предлог Влади, јер ја по Уставу немам права предлагања Скупштини. Ја желим са Владом да делим судбину, јер ако ситуација буде лоша, узалуд је што председник добро ради. Александар Вучић и ја смо на власт дошли заједно и заједно ћемо са власти и отићи, ако не буде добро", рекао је Николић у интервјуу НИН-у.

"Ако не постигнемо јединство, ја више ништа не могу да учиним за Косово, јер у мојим рукама није ни спољна ни унутрашња политика. Али, пошто сам победио на директним изборима, од мене се увек очекује да имам став и спреман сам, као и у случају претходне платформе о Косову, да предложим иницијални текст и да ми Влада каже шта је за њу могуће, а шта није, да дођемо до заједничког решења и да за то тражимо и подршку у међународним круговима", каже Николић.

Он сматра да завршетак преговора са ЕУ стоји над Србијом као Дамоклов мач над главом.

"Да ли ће услови бити признавање независности КиМ или да се понашамо као да поред нас постоји независна држава коју нисмо признали? У многим организацијама нас више и не питају – Косово је члан Међународног олимпијског комитета, а огроман је притисак и на Савет Европе и под маском заштите људских права и демократије такозвана држава Косово може да постане члан и те организације. Тим пре што Развојна банка Савета Европе већ сарађује са Приштином", напомиње Николић.

Николић је рекао да је са премијером о томе разговарао у назнакама и да очекује истоветан став.

По њему, поставље се питање тренутка изласка са тим решењем, јер за њега, како напомиње, бар у прво време, сигурно неће бити подршке, посебно оних држава које су признале независност КиМ.

"То ће бити велика борба, јер ће то бити наш коначан уступак, а за оне који су признали Косово, то ће бити одузимање нечега на шта је Приштина апсолутно рачунала" рекао је председник.

Тим решењем, додао је, нико неће бити задовољан, али ја одувек и трагам за решењем којим неће бити задовољни ни Београд ни Приштина, јер је то једино реално."

Све друго би било противно демократским и цивилизацијским принципима савременог друштва. Не треба занемарити УН, у којима ћемо имати велики ослонац за ту борбу", сматра председник Николић.

Он објашњава да је Србији основни циљ чланство у ЕУ, али да Унија "мора да покаже да ли искрено са нама преговара, да ли нас хоће или не".

"Ако заиста услов за чланство буде да признамо независност КиМ, то је знак да нас ЕУ неће. Уз то, врло је тешка и одлука о заједничкој спољној политици ЕУ и то су две ствари на којима је инсистирао Јоханес Хан. О те две ствари Влада мора да има јасан став, је ли спремна на то или не", напомиње Николић. (Танјуг)

Отпор, Канвас и тероризам

Модел који се у Србији одлично показао, усавршаван је и развијан да би до сада био примењен у више од тридесет држава

Половином овог месеца кабинет принца Бин Заједа, односно власти Уједињених Емирата, у складу с федералним законом о сузбијању тероризма, **објавио је листу терористичких организација** како би се у медијима и друштву подигла свест о њиховом деловању и опасностима које од њих прете. Листа обухвата 85 имена међу којима се налазе и Ал Каида, по злу чувени Боко Харам, Муслиманско братство итд. Пописане су дакле најрадикалније исламистичке и цихадистичке групације које угрожавају све секуларне и умерене режиме у муслиманским земљама. **Једина неисламска организација на листи је Канвас из Београда.**

Директор и оснивач ове групације која под тим именом делује од 2004. године, Срђа Поповић, у изјави за медије тврдио је да се ради о грешци. Овај случај има неколико по Србију веома забрињавајућих аспеката: не само што је угрожен имиџ земље, и не само што овакве ствари угрожавају нпр. долазак компаније „Мубадала“, већ постоје озбиљне потенцијалне безбедносне претње по читаву државу. У сваком случају тешко да се ради о грешци.

Због затворености медија и због чувања петооктобарског мита, код нас је читава прича о Канвасу мало позната. Канвас је настао из модела који су америчке безбедносне структуре развиле приликом припреме рушења Слободана Милошевића. Оно што се код нас још увек назива демократском револуцијом, у Русији, Кини, Ирану и низу других земаља изучава се као модел такозваних обојених револуција којима Американци и њихови савезници подривају и руше неподобне режиме по свету. Ненасилни отпор као важан сегмент државног преврата, смислили су и развили теоретичар Џин Шарп и легендарни пуковник Роберт Хелви, који га је први пут имплементирао у Србији преко организације Отпор, чије је активисте лично обучавао.

Модел који се тада одлично показао, након тога је усавршаван и развијан да би до сада био примењен у више од тридесет држава. Активисти које су Поповић и његови сарадници обучавали деловали су у Украјини, Грузији, Либану, на Малдивима итд. и учествовали у сменама бројних режима. Од 2004. овај посао је формализован под окриљем Канваса као комбинације невладине организације, обавештајног инструмента и консултантске куће. Уз Поповића најважније име у Канвасу је бизнисмен Слободан Ђиновић власник „Орион телекома“.

Но, откуд они у друштву Ал Каиде? **Когод имало прати историју такозваног арапског пролећа зна да је на терену сложено деловала наизглед неспојива коалиција између западних**

либералних фондација и невладиних организација ипа Канвас и исламистичких група попут Муслиманског братства. То је модел којим је скинут Мубараков режим у Египту. Тамо где ненасилни методи нису дали резултате, коалиције су прикључиване и оружане цихадистичке групе, као што је то било у Либији или Сирији.

Шокирани читалац мора да се присети како ово није први пут и како Американци, а пре њих Британци, имају дугу историју сарадње и употребе радикалних исламистичких група. Током Првог светског рата чувени Лоренс од Арабије стекао је светску славу подстичући исламизам међу различитим арапским групацијама које су живеле унутар Отоманског царства са којим је Британија ратовала. Током осамдесетих ЦИА и други делови америчког обавештајног апарата **обучавали су и наоружавали најрадикалније исламистичке групације у Авганистану** како би се они борили са совјетским снагама. Деведесете су донеле ширење тог модела пре свега на Балкану и на Кавказу. У рату против православних Срба и Руса, **западњаци су без проблема толерисали долазак најрадикалнијих исламистичких група од којих су многе касније имале директне везе са терористичким нападима у Мадриду, Лондону и Њујорку.** Но, кад је почело такозвано арапско пролеће стари партнери су се поново нашли на истом задатку.

Готово идентичан модел примењен је и у Украјини. Западне службе су координисале **заједнички рад либералних НВО попут Канваса и неонацистичких организација попут Десног сектора и партије Слобода које су одиграле кључну улогу у насилном пучу.** Стављање Канваса на листу терориста или сарадника терористичких организација није, дакле, никаква грешка већ сасвим логична последица њиховог рада.

Овакав статус Канваса (**Поповић на државном факултету предаје ненасилни отпор иако нема никакве научне квалификације**), али и других НВО делатника из Србије који се користе за подривање легалних и легитимних режима по свету, велики је проблем за нашу државу. Присетимо се да су неке НВО из Београда помагале и оне који су пре две године протествовали против Путина и да је неколико актера тада протерано из Русије. Подривају се нама пријатељски режими и то једини који желе да у Србију инвестирају неки озбиљнији новац. **Многе угрожене државе у свету неће мирно гледати на то па је могуће да ће своје контраобавештајне акције пренети на нашу територију управо следећи Американце који тврде да имају право да свуда делују против терориста.** О томе би наше службе и њихов координатор, премијер, морали да поведу рачуна.

Виши научни сарадник у Институту за европске студије Миша Ђурковић

Извор нејасан, 14.12.2014.

(Подвукла – Искра)

БРИСЕЛ СТРАХУЈЕ ДА ЋЕ КИНА ПОДВОЈИТИ ЕУ

У порасту је страх да ће инвестиције донети Пекингу повећани утицај и на крају подвојити ЕУ

„Док Брисел, Париз и Берлин играју опасне игре с Москвом, Пекинг је на терену, потписујући нове инвестиционе послове”, пише јутрос за немачки Дојче веле Франк Сиерен, представљен публици гласила као један од немачких водећих експерата за Кину – разуме се, указујући на значај посете премијера Ли Кеђијанга Београду, у који су сва Источна Европа и Балкан пожурили за сто на којем је десет милијарди евра кинеских пара за улагање, те је и централна фигура, дабоме, достојанственик Пекинга.

Коментар је под печатом оног што Немачку, па и Европу, жуља, пошто аутор већ на почетку запажа да **Кина овим послом отвара себи пролаз у Европу (не марећи за Берлин и Брисел, следи из контекста).** Јер, Пекинг инвестира нештедимице, а када буде време да се из тога профитира – „регион ће без сумње исказати захвалност”.

Трн у оку Брисела

Много у том смислу дочарава и фотоилустрација чланка, с министром Ивицом Дачићем, у руковању с једним од гостију, наспрам задовољног и насмејаног лица, лидера око којег су се Европљани сјатили. **Нарастајући односи ових чланица и нечланица ЕУ са Кином су трн у ткиву Брисела,** вели немачки стручњак за Кину.

Политичари Уније „с констернацијом” слушају како премијер Кине још пре самита у Београду објављује да се нада да **ће се трговина Пекинга са шеснаесторком заступљених до 2018. године удвостручити – а разме-на је досегла 60 милијарди долара већ прошле године.** Током прошле две године, влада Кине „заорава у регион милијарде” и утемељује бројна нова пријатељства, а да „Запад и не примећује”, наводи коментатор.

Скоро да нема земље у региону која је у стању да сама реновира своју инфраструктуру, од поправке мостова до реновирања пропалих шина, или да унапреди телекомуникације.

„Чак ни тих које припадају ЕУ. Брисел

их држи на кратком поводцу, наспрам економске кризе. **Без кинеске помоћи мали су им изгледи да стану на ноге.**” Те, тако, „маргинализоване земље имају осећај да је у току потера за златом”. **Мимо десет милијарди кредита за инфраструктуру, оне очекују и користи од кинеских планова за финансирање градње „Новог пута свиле”, улагањем милијарди долара у обнову интерконтиненталних копнених и морских путева правцем кроз централну Азију.**

Македонија захвална

На дужу стазу Пекинг је решен да смањи зависност Кине од транспортних линија којима доминирају европски транспортери, а и да развије нова тржишта за кинеску робу, набраја немачки стручњак. Помиње како је Кина само у Србији инвестирала већ више од две милијарде долара, градећи не само мост, него и улажући у железницу између Београда и Будимпеште. Онда, како је Црној Гори дала 690 милиона евра да изгради 110 километара савременог ауто-пута, Македонији 375 милиона евра, такође за пут, те се, каже, „не треба чудити када лидер Македоније Никола Груевски и хвали и велича” највећу инвестицију у инфраструктуру земље за 50 година, „која се није догодила заслугом ЕУ”!

Коментатор потсећа да су Кинези, пре Београда, са истом топлином дочекани и у Румунији, и да је премијер те земље Виктор Понта, понудио да Румунија, чланица ЕУ, послужи Пекингу „за улаз Кине у Европу”. Таква понуда „неће га учинити популарним у Бриселу”, који „Пекинг (иначе) не уплиће ни у један од својих послова”, мада Ли Ћијанг наглашава поштовање европских закона.

„У порасту је страх (Брисела) да ће инвестиције донети Пекингу повећани утицај и на крају подвојити ЕУ. У будућности, њене чланице се могу итекако противити, покуша ли Брисел да настоји да уведе антидампинг регулативу против Кине. Излишно је и казати да ће оне тежити да штите свог богатог пријатеља из Азије, наспрам ситничавих рођака у Европи”, каже немачки стручњак за Кину.

Балканмагазин, 17.12.2014. ПЕТАР ПОПОВИЋ
(Подвукла – Искра)

После суспензије Јужног тока

РУСКО–СРПСКИ ОДНОСИ ЗАВИСИЋЕ ОД ВОЉЕ РУСИЈЕ

Београд данас нема снаге да направи избор, и зато је будућност српско–руске политике после Јужног тока више у рукама Путина

Има једна разорна тачка у српском менталитету, за коју никад нећемо сазнати да ли је била кока и или јаје његове губитничке црте. Реч је о овдашњем обичају да се у катастрофама које нам се догађају редовно поставља питање „ко је крив“, али тек као емоција и врисак, потпуно с ону страну било каквог озбиљног разматрања одговорности. Обустављање Јужног тока – а то за Србију, да се не лажемо, јесте катастрофа, највећа после проглашења независности Косова – отворило је врата деструктивнима. Еврофанатици су кривце на прву нашли у непоузданим Русима и наивним српским властима, бившим и садашњом, које су нам годинама мазале очи гасоводом. Али европејцима је промакло да, на пример, наивност примете и у немачким, француским и италијанским компанијама, које су пукле паре у пропалом пројекту. Што се бриселске Србије тиче, ствари су јасне: Руси да иду кући, а Србија тамо где би одавно била да се није замајавала Јужним током – у ЕУ.

Не додају даље ни русофили, који кривицу виде у српској влади, која је, кажу, опструисала Јужни ток. Иако је то било за очекивати од њих, русофили од наших чак мање оптужују Брисел и Вашингтон, једине праве кривце. А, ако имамо кривца и ако његову кривицу поставимо на један начин где је реч о одговорности, а не о бесу, можда се примакнемо и одговору на питање шта да радимо.

Питање јефтине енергије питање је раста и развоја. Нема гаса, нема енергије; нема енергије, нема развоја, осим ако не верујемо у комбинације овдашњих петоклонашких пера како ће гас до Србије стизати бродовима преко Атлантика, који ће, да не губе време, у пловидби ветрењачама прерађивати америчке шкриљце. Како дођу до хрватске обале – а одакле би друго нама стигло нешто добро – гас ће бити спреман за шпорете. Како нас теши Душан Рељић, један од овдашњих каријерних германфила, више нам и не треба: све смо старији, све млађи умиремо, све нас је мање и ко би од нас и очекивао да такви покрећемо индустрију.

Један овако монструозан аргумент – а шта ту није па тачно, рећи ће еврофили – показује, међутим, да није тренутак за шалу, већ за једини могући закључак. ЕУ и САД својим геополитичким амбицијама жртвовале су развој не само земаља Балкана него и Италије, Мађарске и Аустрије, тако да ће после споразума са Путином Ердоган својим / руским гасом да

добаци таман до тамо где је стао Сулејман Величанствени у 16. веку. Ако смо се сложили с тим да су нам Брисел и Вашингтон, па и Берлин, прекинули једину шансу за развој, остаје питање можемо ли да имамо поверења у реформе које су нам прописали као услов развоја, утолико пре што нам је Јужни ток доносио мало више од овог постмодерног лапота над пензионерима и претварањем нерођених нараштаја у кметове беземљаше? Наравно да не можемо.

Хајде да видимо шта је то урадио Путин са турским премијером, осим што му је помогао да оствари Сулејманов сан у замену за Николајев – да Русија својим цевима, истина гасним, изађе на Босфор, на коме је остало још много тога од некадашњег пупка света? Свој финансијски, политички и сваки други губитак у Европи, на западу, Русија ће надокнадити на Југу и Истоку. Нема сумње да ће после Кине и Турске, чији гасовод – а то је много више од симболике – у кубик истог капацитета као Јужни ток, на ред доћи Египат, Индија, Пакистан и Јапан, кључне земље евроазијског копна, којим је, као и Ердогану, постало одвећ тесно у западној геополитичкој парадигми.

Да ли то значи да Русија коначно напушта Европу? И да и не. Не треба заборавити, у највећем делу Путинових ранијих мандата на врху његових спољнополитичких приоритета било је грађење односа са европским земљама. Ти односи, посебно са Немачком, прекинути су интервенцијом из Вашингтона можда у последњи час после кога би постали неповратни, тако да се Украјина, како то и Путин објашњава, појавила тек као мотив и маљ којим је спречена интеграција евроазијског копна.

Фасцинира, међутим, колико западни лидери, без способности да свет сагледају изван себе, нису у стању да слушају друге. Да јесу, не би били изненађени још једним Путиновим коракм којим овај излази из Европе, јер тај корак био је најављен пре само неколико недеља валдајским говором руског председника, у коме је рекао да је време руског повлачења прошло. После овога, може ли Ангела Меркел, колико год да јој пуца прслук за развој Балкана, да буде сигурна да ће догодине у ово доба тећи гас Северним током?

Европа, чији губици у трговинском рату су једнаки губицима Русије, чак и већи ако се има у виду да она има мањи капацитет од Русије да изађе на алтернативна тржишта, остаје територија коју су дефинисала два велика рата. Она је, наиме, место високих цивилизацијских достигнућа са потенцијалом да малом про-

Руско–српски односи...

меном животних услова склизне у најбруталније варварство. **Варварство јесте данас најлогичнији европски излаз, а то значи да или ће се Европа мобилисати као НАТО пешадија у војном удару на Русију или ће се обрачунати са својом владајућом класом како би на једини начин раскинула њене погубне обавезе према Вашингтону.**

Русија дакле неће напустити Европу, само ће престати да зарађује паре у њој, биће мање руског новца у европским банакама, тешко да ће руска владајућа класа и даље свој сан о успеху оверавати некретнинама у Монте Карлу, биће све мање *маладеца* на Итону. Речју, руска политика према Западу до сада је била конструктивна, баш онако како може да буде конструктивна улога онога ко жели да уђе у клуб и политиком штити свој новац и инвестиције.

Али та времена су прошла. Русија не може да окрене леђа Европи таман онолико колико јој је украјински нож из Европе забијен у меки трбух. **Руски однос према Европи биће све искључивије у служби заштите територијелних и геополитичких интереса,** свеједно хоће ли се ти интереси бранити у Донбасу и Кијеву, или у Београду и Берлину, међу европским антиглобалистима или евроскептичним партијама од Варшаве до Кабо да Рока.

Време је да Европа упозна једно друго лице Русије, опасније и суровије, таман онакво каквим су га описали европски медији у мирним годинама, кад је Москва још настојала да постигне договор, одбијајући да се искључиво повинује вољи Запада.

Питање од милион долара је: хоће ли и Србија видети такво лице Русије? Хајде да видимо.

Србија је за Јужни ток невина, као што је невина и Бугарска, којој се неоправдано учитава кривица уместо питања чиме је тој разореној земљи пролетос претио Џон Мекејн у улози *мацоле* америчке политике. **Кривица Србије је, међутим, у томе што у чак четири владе од Путиновог превратничког минхенског говора 2007. године није искористила ни промил могућности које су јој се отварале осим Јужног тока.** Јер, да имамо данас десет милијарди руских инвестиција у Србији, другачије би жалили Јужни ток. Овако, Русија је после Путиновог Минхена устајала, док је Србија већ 2008. године пала.

Парола „и ЕУ и Русија“, коју је лансирала Вучићева влада, колико год да јој се није могло веровати, јесте била покушај враћања клатна уназад, али после избијања украјинске кризе за њу није остало довољно ваздуха. **Ни Запад ни Русија данас немају много ни времена ни простора да чекају на коју ће страну Србија пасти, и отуда су незадовољни њеним понашањем.** С тим што су за последњих пар месеци ови први

послали Вучићу неколико веома јасних претећих порука шта може да му се деси уколико његов избор буде погрешан. Одласком Јужног тока са хоризонта српских очекивања Кирби и Девенпорт га гледају отворених уста, уверени да све може да прочита из њиховог погледа: **„Ако се сад не определиш, никад нећеш“.**

Времена више нема. Оно које је Вучић купио играјући на Ангелу Меркел потрошили су догађаји пре него што је ико слутио. Нема чак ни времена да види хоће ли храбри Орбан умети да преживи америчке налете.

Ако буде пратио логику политичког континуитета, определиће се за Запад. Трајаће још неко време и **испоручивати захтеве док физички може,** али ће тешко избећи раздор унутар сопствене странке и ризиковаће формирање широког фронта од најмрачнијих националиста до пристojних суверениста против себе. Овај пут можда и гледајући лице оне друге Русије, спремне да се на страном терену понаша много дрскије него до сада, ако се разумемо. Ако у томе изгуби, биће крив за све чега било ко може да се сети. Ако победи, **биће кроз пљачкашке реформе и регионално черупање Србије управитељ њеног коначног обарања на леђа,** нечег што чак ни овде још није виђено. Дакле, биће заиста крив.

Ако се определи за Русију, мораће да уђе у оштар дисконтинуитет, готово у државни удар, са изборима или без њих. **Све ће против њега подићи** – од Блица и Курира преко Иве Јосиповића до Тачија и Едија Раме, од Срђе Поповића до подземља, од дрона до снајпера. Баш све.

Прву варијанту не може да преживи историјски и политички, другу не може животно, осим да се понаша веома брутално и да му се све то посрећи. Наравно, ове две варијанте нису наведене као могућности избора, већ као факат који сведочи да Вучић избора више нема. Он најбоље зна колико му је истекло време да се определи и колико много ризика и мало шанси дају и један и други. Зато ће наставити по старом, без могућности да изабере.

Иако није лудо веровати да је тамо где избора фактички нема једини избор морални, тек немогући избор за Вучића пут је Србије у добоку кризу са мрачним изгледима. Гледајући Србију и Русију у 25–годишњем континуитету, могло би се зато мирне душе рећи да је реч о саборцима, који су се разумевали некад више некад мање, али од којих је један остао рањен, крварећи иза непријатељских линија. **Зато је овде данас на потезу Русија, а не Србија. На ономе што ће Русија рећи и урадити или на ономе што неће градиће се се српско–руска политика после Јужног тока.** Где наше питање кривице неће замрачити питање одговорности. Све остало је хистерија и хротац.

Стандард, 5.12.2014.
(Подвукла –Искра)

ЖЕЉКО ЦВИЈАНОВИЋ

НАЦИОНАЛИЗАЦИЈА ЦЕНТРАЛНЕ БАНКЕ - ОСЛОБОЂЕЊЕ ОД ПРОЗАПАДНИХ ОЛИГАРХА И ДОЛАРА, РЕЗЕРВНЕ ВАЛУТЕ

Русија се још увек недовољно одлучно супротставља западним изазовима

Услед украјинске кризе, последњих месеци 2014. године наступиле су знатне промене у глобалним политичким, трговинским и безбедносним аранжманима. Русија је прене-ла тежиште свог геополитичког ангажмана – како би се Американци изразили, свој „пивот” – од Европе ка источном, евроазијском простору. Премда су потези Москве били реактивни, исход је у супротности са дугорочном америчком стратегијом, која се заснивала на контроли над Евроазијом: држати Русију раздвојеном од Кине, изоловати Иран, спречити Индију и друге азијске земље да се удруже у стварању алтернативе доларској зони. Шангајски и БРИКС оквири сарадње отварају нове хоризонте мултиполаризације света – испрва више економске него безбедносне – али једном установљени токови новца, робе и услуга неминовно воде и ка тежњи да се здруженим снагама спречи њихово ремећење интервенцијом трећих сила.

Главна „трећа сила”, међутим, још је веома моћна – Америка на наоружање троши више него остатак света – и није спремна да прихвати мултиполаризацију као историјску чињеницу. Тежња за „доминацијом комплетним спектром” још увек је основа америчке геостратегије. У самом срцу те доктрине јесте тежња за контролом над Русијом и њеним ресурсима, условљена не само тренутном констелацијом снага дуж њених граница већ пре свега неумољивим чињеницама геополитичке некомпатибилности између САД и Русије.

Русија се још увек недовољно одлучно супротставља западним изазовима. Путинов новембарски говор на састанку Валдајског клуба у Сочију био је одличан у спољнополитичкој анализи, али је био разочаравајући по питању предложених економских мера у циљу одбране руских стратешких интереса. Руски председник је рекао да ће влада учинити све да помогне руској пословној заједници, да ће инсистирати да се врати руски новац сакривен у страним банкама и да ће тежити стабилности и предвидљивости. Ово звучи охрабрујуће, али је проблем у ономе што Путин није рекао. Он није наговестио промене у Централној банци Русије, која и даље следи прихватање

долара као резервне валуте. Он није поменуо нужност њене преко потребне национализације. Штавише, Путин није наговестио продају америчких обвезница, којих Русија има у изобиљу а које одржавају глобални доларски систем у животу на штету Русије (и свих осталих нација света). Он није именовао руске функционере који се залажу за очување западног економског модела и који спречавају преко потребну дедоларизацију руског финансијског система, што је предуслов опоравка руске економије и заштите руских глобалних интереса.

ПРОБЛЕМ РУСКЕ ВЛАДАЈУЋЕ ЕЛИТЕ

Нема заваривања: рат у Украјини се води и није завршен, јер је интегрални део рата против Русије, коме нема краја. Ништа неће полако доћи на своје, као што тврде поборници меке линије из Путиновог окружења – прозападни технократе и олигарси тешки милијарде долара, људи са личним финансијским интересима у капитулантској политици. Око Путина током протеклих 14 година окупио се један од концентричних кругова моћних саветничких тимова који решавају изазове Запада млако и реактивно, уз сталну тежњу да руска страна прави Западу уступке као знак добре воље.

Неки су веома утицајни. Миљеници премијера Дмитрија Медведева су јапијевски номинални Руси нижих средњих година са америчким акцентом, склони западном стилу живота и моделу менанцмента. Водећи је пример прозападни први заменик премијера Аркадиј Дворкович рођен 1972. Он је економске науке испекао на елитном америчком универзитету Дјук, где је у потпуности прихватио све премисе бретон-вудског доларског култа. Њега је Медведев довео на садашњи положај маја 2012. Дворкович је претходне четири године био близак саветник Медведеву док се овај налазио на положају председника Руске Федерације.

Још је за одлучну руску контрастратегију опаснија улога Елвире Набиулине, која је од јуна 2013. на челу Централне банке Русије. Она је декларисани противник радикалних реформи руског финансијског система у целини, а дедоларизације руског монетарног система посебно. Руска економија и рубља

Национализација Централне...

су под систематским стратешким нападом, али Набиулина се свеједно **противи предлозима да Централна банка буде национализована и да спољнотрговинске трансакције буду ослобођене доларских стега**. Колико год то звучало бизарно, **њена је банка – уосталом као и америчка Банка федералних резерви у Њујорку – у приватном власништву руских олигарха**. Ако и када буде саопштено да је Набиулина смењена, знаћемо да је Русија на путу финансијског осамостаљења. **Она и Дворкович су конкретна имена иза нипошто неосноване тезе о петој колони у горњим ешалонима руске државне моћи**. Алармантно је да су опредељења самог премијера Медведева у контексту потребног престројавања кадрова остала крајње неизвесна.

Ништа мање утицајни нису ни Путинови стари другари из лењинградских борилачких клубова, медиокритети којима је он омогућио да се обогате јер има поверења у њих. Они немају ни трунке националног осећаја нити одговорности – да о некаквој способности аналитичког расуђивања не говори-мо. Они су, по мишљењу једног од мојих саговорника, „зло Русије, дворска котерија у најгорој традицији Европом фасцинираних и комплексом ниже вредности опседнутих Руса попут Петра Великог”.

НАЈСЛАБИЈА КАРИКА

Агресивни западни милитаризам и санкције против Русије оголили су значајне слабости Путинове економске и политичке стратегије. **Погрешан је ослонац на прозападне економске олигархе у конципирању стратегије економског развоја Русије и прихватање већине пљачкашко-приватизационих захвата Јелциновог периода као свршеног чина. Олигарси су најслабија карика у разради стратегије ефективног одговора изазовима Запада. Они притискају Путина да попусти пред Вашингтоном, а истовремено мољакају западне банке да њихова својина и њихови рачуни буду изузети од санкција. Они се упињу да заштите своје инвестиције у Њујорку и Лондону. Они очајнички желе да Путин остави борце за слободу у југоисточној Украјини на цедилу и да направи дил са кијевском хунтом. Они су пристали да се политички не противе Путину унутар Русије у замену за дозволу да пребаце своје огромно богатство у западне банке, да инвестирају у некретнине у Лондону, Паризу и Менхетну – и да успостављају везе личне лојалности ван Русије. Другим речима, идеални материјал за моћну пету колону у самом врху руске економско-политичке елите.**

Путинов тактички успех у придобијању олигарха претворио се у извор стратешке слабости у одбрани Русије од разорних економских санкција Запада. Данашња способност владе Русије да мобилише привреду земље и да се одупре западном уништавајућем притиску битно је ослабљена чињеницом да је контрола државе над финансијским токовима битно ослабљена. Тешко је замислити да ће власници највећих руских фирми и банака, одавно навикли на државне субвенције и намештене тендере, вољно прихватити ма какво стежање каиша зарад ширих националних интереса – да о повратку пара из западних банака не говоримо. Суочени са озбиљним ударцем по цепу, они ће се далеко радије приклонити неком новом потенцијалном господару него што ће остати лојални Путину.

Они су најопаснија и са становишта вашингтонских стратега потенцијално нај-ефикаснија домаћа пета колона, бескрупулозна, крволочна, на сваку гадост спремна. Они нису своје пословне империје градили тешким радом и личним ризицима од дна навише, **они су их стварали тако што су зграбили, пљачкали и черупали добра из државног сектора, а потом свој плен богато хранили државним тендерима и политичким везама**. Они сигурно неће бити способни да у Русији развију субституте за немачке машине алатљике и кинеску електронику. Да је од њих пре седам деценија зависио развој тенка Т-34, совјетска би Русија несумњиво изгубила рат против Хитлера. **Они нису никакви предузимачи, већ мафијашки рентијери лојални Западу, где су им паре**. Са пријатељима попут њих, Путину непријатељи нису потребни.

Да би опстала, Русија мора да национализује издајничку Централну банку, која је пета колона светске доларократије. Русија мора да успостави контролу над својом спољном трговином и свим стратешким индустријама и да оконча моћ рентијерске пљачкашко-издајничке олигархије. Руски народ је сачувао сећање на институције општинског заједништва, које сада – у последњи час и под принудом – треба преточити у повратак националног богатства у руке националним интересима посвећених државних функционера чија примарна мотивација нису паре, виле у Кану и „пријатељство” западних банкара. Све што Путин тиме може да изгуби јесте безвредна лојалност неруског талога који му ионако више није веран, а заузврат добиће ауру спасиоца нације у рангу Александра Невског.

Погледи/Стање ствари
16.12.2014.

СРЂА ТРИФКОВИЋ
(Подвукла – Искра)

Историја промена у ЕУ – Русија „Источној политици”

Као резултат погоршања односа Русије и ЕУ, отпочиње нова „Источна политика”, овај пут иницијатива креће из Москве

Пројекат Јужни ток је затворен. Владимир Путин је ту вест објавио за време државне посете Турској, договоривши се о проширењу испоруке на ту страну и можда преко ње на европско тржиште. Такво решење не може се назвати сензационалним. Европска комисија активно је блокирала руску иницијативу. ЕУ све време говори о политичким претњама, које привидно са собом носи гас из Русије, па као свој циљ званично објављује смањење зависности од њега. Економска ситуација у Русији далеко је од ружичасте, вишка средстава за инвестиције нема, треба изабрати приоритете. Цена угљоводоника (састојци нафте и земног гаса) пада. У тим условима настављати са пробијањем скупог пројекта, чија економска оправданост изазива сумње и у много повољнијим условима, било би без основа.

Јужни ток је наслеђе друге половине 2000-тих, до 2010. године. Тада су се у Русији надали да ће се тесно партнерство са ЕУ подићи на нови ниво, заобилазећи (у правом и преносном смислу) политички осетљиве „посредничке” земље. Пре свега Украјину.

КАКО ЈЕ ПОЧЕЛА ИСТОРИЈА „ТОКОВА”

На почетку прошле деценије постојала је идеја да Украјина постане интегрални део система снабдевања ЕУ гасом. Заправо, требало је обновити јединствену нит функционисања, као за време СССР. У периоду 2002–2003. године разматрана је тема тројног гасног конзорцијума Москва–Кијев–Берлин, али помака није било углавном због положаја Украјине. После је Кијев ушао у период „Мајдана” (норанцаста револуција, демонстрације), тако да су конструктивни разговори престали.

Тада почиње историја „токова” – Северног по дну Балтичког мора до Немачке и Јужног кроз Црно море и југоисток Европе до Аустрије и Италије. У Москви су претпостављали да је ЕУ заинтересована за континуирано снабдевање гасом, и зато ће да поздравља диверсификацију праваца. Међутим, политички односи су се почели кварити, енергетско питање више није било део разговора о економији него разговора о безбедности.

Северни ток је реализован захваљујући чврстом ставу Немачке, која је хтела да се обезбеди у случају проблема са транзитом кроз Украјину. Берлин је имао ресурсе у ЕУ да превазиђе незадовољство балтичких земаља, Пољске и Скандинавије. Утолико више што копненог транзита између Русије и Немачке у „току” није било. Аустрија се појављује као главни лобиста јужног крака, али није имала довољно административних ресурса. Тим пре што се политичка ситуација нагло погоршала због још једне украјинске кризе.

Но – најважније – догађаји 2014. године постали су катализатор за општу ревизију приоритета Русије. „Стратешко партнерство” са ЕУ почело је да се распада пред нашим очима због оштрог

разилажења политичких ставова према „посредничким” земљама. Прасак међусобног непријатељства, убрајајући и санкције, поткопао је економску сарадњу, и чини се да нема алтернативе.

Основе европског правца снабдевања утврђене су споразумима из 60-тих година прошлог века, а 70-тих и 80-тих година су знатно проширене. То је на дужи рок одредило вектор геополитичких односа. „Источну политику” (квалитативно побољшање односа између Западне Немачке, Совјетског Савеза и социјалистичких земаља) лансирао је крајем 60-тих година канцелар Вили Брант, и она се у многоме се заснивала на овој чињеници. Привреди Западне Немачке (касније и уједињене Немачке) била је потребна јака позиција на источним тржиштима.

ОКРЕТАЊЕ ПРЕМА ИСТОКУ, КА АЗИЈИ

Немачка и Италија, корисници „токова”, биле су зачетници тесне нафто–гасне међузависности СССР/Русије и Европе. Практично, пола века касније, покушао се поновити исти модел у новим историјским околностима, али није успело. Пре четрдесет година (за време арапско–израелског рата) сировине из Сибира омогућиле су Европи да смањи зависност од политички сумњивих добављача са Блиског Истока. Сада Стари Свет сматра опасним увоз из Русије. Колико је то праведно, посебно је питање, али је очигледно да су приче око Украјине одиграле крајње негативну улогу. Односи између Русије и Европске уније значајно захлађују.

Немачка, са своје стране, разматра „Источну политику”. За то има неколико разлога: од постепене промене енергетског баланса према већој диверсификацији до новог политичког пројектовања себе као јединственог европског лидера. Резултат је јасно видљив – односи Русије и Немачке, као односи Русије и Европске уније, значајно захлађују. Као последица тога, отпочиње нова „Источна политика” – овај пут иницијатива креће из Москве и усмерена је ка истоку и југоистоку у односу на Русију. Серија гасних споразума са Кином, активирање у Азији, ослањање на Турску као транзитну земљу и као корисника руских сировина, енергетски споразум са Ираном...

Промена курса има моћ да унапред определи геополитичке опције на период који не би био краћи од решења донетих 60-тих и 70-тих година. Само по себи се разуме да та политика неће бити глатко, радити са новим партнерима неће бити лакше ного са старим, предстоје крупна и делимично ризична улагања. Осим тога, природно, Русија са Европом не прекида већ закључене уговоре којих има довољно за десетине година унапред. Окретање према истоку, ка Азији, фокусирање на ту страну – појава је више него разумљива и неизбежна. Посебно када и сам Запад гура на ту страну.

Аутор је председник Савета за спољну и одбрамбену политику РФ
Российская газета
3.12.2014.
ФЈОДОР ЛУКЈАНОВ
Превео Петар Минић

Путинова годишња конференција за штампу, 18. децембра

РУСИЈА БРАНИ СВОЈЕ ИНТЕРЕСЕ И ОТУДА НЕЗАДОВОЉСТВО ЗАПАДА

Председник РФ Владимир Путин у директном програму одговара на питања руских и страних новинара. Ова масовна годишња конференција за штампу ће за руског председника бити десета.

Председник Русије Владимир Путин је почео своју годишњу прес конференцију са освртом на економску ситуацију у земљи. Раст БДП-а за десет месеци ове године може изнети 0,7–0,6 одсто. Путин је такође рекао да је трговински салдо повећан за 13,3 милијарди долара и достигао 148,4 милијарди. У најгорем случају Русији ће бити потребне две године да изађе из кризе, изјавио је председник Владимир Путин на великој прес конференцији.

Уколико се ситуација у руској економији буде погоршавала, кориговаће се планови, изјавио је он. Путин је убеђен да је излазак из кризе неизбежан. Председник је такође изразио наду да ће се тенденција слабљења курса стране валуте и јачања рубље наставити. Власти ће предузети мере које су успешно примењене 2008. године, истакао је председник.

Председник Русије Владимир Путин је рекао да је непоколебиви став Москве о различитим међународним кризама, укључујући и украјинску, исправан.

Тај став треба да да до знања страним партнерима да је неопходно да се ствара заједничка хуманитарна зона безбедности. Тако је руски председник одговорио на речи новинара о томе да је за само неколико седмица ове године подигнут зид неповерења и отуђености између Русије и неких земаља.

Путин сматра да је главни проблем међународних односа у томе што партнери нису престали да подижу зидове, понашају се као империја. „Кретање НАТО на Исток, систем противракетног штита – није ли то зид?“, упитао је Путин.

Европа у најближој перспективи неће наћи јефтинијег и поузданијег партнера у гасном бизнису од Русије, изјавио је Владимир Путин.

Могућност стварања европског „гасног хаба“ на турско-грчкој граници ће зависити од жеље Европске уније. Русија је са своје стране спремна да ради у том правцу, нагласио је Путин.

Председник је такође рекао да је уговор о испоруци гаса „Кини користан за обе стране. Русија и Кина су у мају потписале 30-годишњи уговор о испоруци 38 милијарди кубика гаса годишње.

Председник Русије Владимир Путин сматра да се економска ситуација земље због антируских санкција погоршала само на четвртину.

Санкције иначе нису цена за Крим. „То је

цена за нашу природну жељу да опстанемо као држава“, рекао је Путин. После распада Совјетског Савеза Русија се отворила пред западним партнерима, а заузврат је добила „директну подршку тероризму на Северном Кавказу“.

Путин је подсетио како се одушевљено Русија спремала за Олимпијаду у Сочију, док су неки западни политичари предузимали све могуће да спрече њено одржавање.

Правда у вези украјинског конфликта је на страни Русије, а не Запада, изјавио је Владимир Путин. Грађанског рата у тој земљи не би било да је Запад на време позвао на ред организаторе државног удара. Путин је додао да је став Русије од самог почетка био промишљен и објективан.

Председник сматра да Русија чврсто брани своје националне интересе и управо отуд потиче незадовољство западних партнера. Русија је спремна да развија нормалне односе са Западом у сфери безбедности, борбе против тероризма, неширења нуклеарног оружја и шверца наркотика.

Сједињене Америчке Државе представљају претњу за Русију, стварајући систем противракетне одбране у Источној Европи, изјавио је председник Владимир Путин. Он је подсетио да САД стварају противракетни штит не само на Аљасци, већ и у Европи: у Румунији и Пољској. „Одмах поред нас“, изјавио је председник.

Путин је такође саопштио да ће се буџет МО Русије повећати и следеће године изнети 50 милијарди долара. Он је истакао да буџет Пентагона износи 575 милијарди долара.

Председник је додао да Русија не води агресивну политику. Земља има само две војне базе ван своје територије у терористички опасним правцима: Киргистану и Таџикистану.

Путин је такође истакао да су летови стратешких бомбардера руског ратног ваздухопловства почели пре само неколико година, док амерички авиони никад нису престајали са патролирањем.

Ирански нуклеарни проблем ускоро може бити решен, руководство Техерана показује велику спремност за сарадњу, изјавио је на великој прес конференцији Владимир Путин. „Ја чак ни не схватам најбоље зашто коначни споразум о иранском нуклеарног програму још није потписан. Надам се да ће се то догодити у најближе време“, изјавио је Путин. Председник је додао да Русија улаже напоре за већу робну размену са Ираном.

18.12.2014.
(Подвукла – Искра)

Печат

ОДБРАНА МАРИСАВА ПЕТРОВИЋА

Срби су се у лето 1941. нашли изложени геноциду са свих страна: Мађара (на северу), Бугара и Албанаца (на југу), и усташа (на западу). Једино рационално решење у таквој ситуацији било је његово спречавање, а истовремено и мир са окупатором са којима Срби немају етничких спорова, а то су Немци и Италијани. Има ли Србина који је то схватио?

Један од првих Срба који је схватио реалну позицију Срба био је четнички вођа Коста Миловановић Пећанац. Пећанац је имао тежак живот. Породицу су му поклали Албанци: мајку, оца, брата и сестру. Само је он као дете од 12 година побегао из Турске у Србију. Одмах је постао четник или комита. Као искусни четник убачен је 1916. у Топлички крај – у дубоку позадину под контролом војске централних сила (немачке, аустроугарске и бугарске) са сврхом да подигне народни устанак када се том крају приближи српска војска.

Српска војска се тим пределима није приближила све до јесени 1918. Устанак је ипак подигнут. Упркос Пећанчевом противљењу, устанак је подигао Пећанчев имењак Коста Војновић. Завршио се катастрофално. Бугарски окупатор га је немилосредно угушио. Да не би пао у руке Бугара Коста Војновић је извршио самоубиство. Поред њега страдало је на хиљаде Срба. То је резултат авантуризма једног амбициозног човека.

Поучен тим искуством Коста Миловановић Пећанац је брзо схватио да Срби немају разлога да се супротстављају Немцима, али имају разлога да се сукобљавају са онима који су им радили о глави: Албанцима и Бугарима. Стога је пристао на политику мира с Немцима и Италијанима (августа 1941).

Други Србин који је схватио реалну позицију Срба био је ђенерал Милан Недић. Он је пристао да буде председник Владе националног спаса с мотивом да спаси што се спасити даде (августа 1941). Хтео је да сачува Србе у централној Србији од уништења. Наиме, Немци су претили да ће допустити окупацију централне Србије од стране заклетих српских непријатеља: Мађара, Бугара, Албанаца и усташа, ако сами Срби не преузму контролу. Ту незахвалну, али часну улогу да организује власт преузео је на себе Милан Недић.

Реалну ситуацију схватио је и Димитрије Љотић. Његова сарадња с Немцима није мотивисана никаквим његовим тобожњим германофиством, а још мање фашизмом или нацизмом, већ реалним сагледавањем ситуације.

Срби у гротлу грађанског рата

Последња ствар која је Србима у лето 1941. требала био је међусобни рат. Али управо се он догодио. Док је влада Милана Недића настојала да спаси што више Срба из НДХ и других подручја где су Срби страдавали, јавиле су се устаничке групе спремне да раде на рушењу те владе за рачун странаца.

Једну групу предводио је Драгољуб Дража Михајловић. Стога су се његови следбеници у почетку и називани дражиновци. Временом су његове присталице попримиле изглед традициона-

лих српских герилаца, па су прозвани равногорци и четници. У службеним документима обично се називају припадницима Југословенске војске у отаџбини. Њихов основни циљ је био борба против окупатора, па тиме и помоћ Савезницима. Мотив је добар, али тактика није. Како каже француска пословица: „Пут до пакла поплочан је dobrим намерама.” У овом случају, добре намере су водиле до правог пакла.

Наиме, немачки окупатор, а у појединим случајевима и италијански, сурово се обрачунавао са терористима. Штавише, вршио је одмазде над цивилним становништвом које није узимало учешће у нападима на окупатора нити их је одобравало. Неки у окружењу ђенерала Драгољуба Драже Михајловића – па и он сам – схватили су да је устанак против Немаца погубан у условима када су савезнички фронтови далеко, а немачке цеви близу. Упркос томе, британски војни врх је преко југословенске избегличке владе хушкао Дражу на Немце. Некад је превладао здрав разум, некада самоубилачка идеологија.

Да зло буде веће појавили су се и партизани. Основни постулат тог покрета је исти као и четнички: борба против окупатора. Партизани су се још мање освртали на страдања цивила. Штавише, комунистичко вођство је страдање цивила цинично сматрало пожељним – нечим што доводи до „револуционисања” маса. На сцени је била политика кукавичког терора – уби Немца, побегни и пусти народ да страда.

Немци су на убиства својих војника могли да одговоре само суровим одмаздама. Сам Хитлер је издао 16. септембра 1941. чувену наредбу да се за једног рањеног немачког војника стреља 50 цивила, а за убијеног 100. Сурово, али једино оправдано са аспекта немачке војне позиције.

Као да гротло пакла није било довољно пуно Срба, појавило се још једно зло: међусобна убиства два устаничка покрета – равногорског и партизанског. Катастрофа је блага реч да се опише стање у ком се нашао српски народ лета 1941.

Политика смиривања

Да би се стање у Србији довело у ред – спречила масовна стрељања цивила од стране окупатора ради одмазде и грађански рат који је почео да прима облике хобсовског рата „свих потив свих” – влада Милана Недића је кренула у сузбијање герилских група – и четничких и партизанских. У томе су им помагали и српски добровољци. Српску добровољачку команду формирала је Недићева влада 15. септембра 1941, а за њеног команданта постављен је инжењерски пуковник Коста Мушички. Ускоро су се сви актери нашли у гротлу вулкана.

У „победничкој” историографији – и четничкој и партизанској – добровољци се редовно описују као „колаборационисти”. Тај израз је заводљив: садржи и истину и неистину, дакле – полуистину. Истина је да су добровољци сарађивали с окупатором, али то не значи да су желели да Срби и други Југословени буду окупирани. Добровољци су листом били југословенски националисти и сигурно

Одбрана Марисава...

нису желели окупацију Југославије. Доказ? Димитрије Љотић је био један од ретких политичара који је пре рата радио све да до рата на првом месту и не дође. Он је заговарао политику мира са силама Осовине како не бисмо доживели „удар“; а доживели смо управо то. Предвидео је и то да ће нас тада „цепати и черечити“; догодило се управо то. Човек који ради свим силама да до окупације не дође сигурно се не може радовати њој када дође. Али ту врсту мудрости и трезвености нису имали ситношићарски политиканти англофилске опредељености.

Али када је до окупације Југославије већ дошло Димитрије Љотић је сматрао да не треба нападати окупатора како то не би доводило до узалудних људских жртава. И опет: ту врсту мудрости и трезвености нису имали демократски (англофилски) дражиновци и комунистички (совјетофилски) партизани...

Крагујевачка трагедија 21. октобра 1941.

Најдрастичнији пример погубности равногорско-партизанске политике огледа се у трагедији која је 21. октобра задесила житеље Крагујевца. Тада је – као одмазда за 10 убијених и 26 рањених немачких војника – стрељано око 2300 становника Крагујевца.

У „победничкој“ историографији – и четничкој и партизанској – за ову катастрофу редовито се оптужују Немци као окупатори и добровољци као њихови сарадници. Таква историја представља типичан пример замене теза: они који су трагедију изазвали свађују је на другог. Народски речено: „Кривицо моја пређи на другог!“ По равногорско-партизанској историји испада да су Немци из чисте досаде сређали невино становништво Крагујевца и да су им добровољци у томе с радошћу помагали. Историјске чињеницу су потпуно супротне.

Крагујевачку трагедију је изазвало управо четничко-партизанско безумље. Наиме, четници су 29. септембра 1941. напали Горњи Милановац и освојили га. Немци су брзо капитулирали јер им није стало до борбе са бројчано надмоћнијим „бандитима“. Том приликом четници су заробили доста немачких официра и војника. Два немачка батаљона из Крагујевца су послата да их ослободе. На путу до Крагујевца ова два батаљона су се сукобила са четничко-партизанским снагама. Немци су их лако савладали. Како њихов извештај каже, „непријатељ је имао 87 мртвих“. Са своје стране, Немци су имали – како каже исти извештај – „9 мртвих и 27 рањених“. Од последица рањавања ускоро је преминуо још једна војник; дакле, укупан биланс борбе је био: 87 мртвих на четничко-партизанској страни, а 10 мртвих и 26 рањених на немачкој страни.

Бесни због сукоба, Немци су освојили Горњи Милановац и потпуно га разрушили. По повратку у Крагујевац попалили су успутна села и поубијали њихове становнике. Тог 19. октобра 1941. спаљена су четири села – Горошница, Милатовац, Мечковац и Маршић. Немачки извештај тврди да је тада „одмах на лицу места, у селима, без сопствених губитака, стрељано 422 мушкараца“. Сурово, али предвидиво. Сада се поставља морална дилема: да ли је убиство 10 и рањавање 26 немачких војника било вредно смрти 422 српска сељака? За Немачку тих 36 војни-

ка нису представљали никаква губитак, али за нас малобројне Србе губитак 422 сељака јесте.

Заправо, то је био тек почетак освете. Немци су лако израчунали да треба да стрељају укупно 2300 цивила. То су и учинили у Крагујевцу 21. октобра 1941. Да ли је убијање неколико немачких војника био циљ вредан губитка неколико хиљада српских цивила? Одговорност за ову народну трагедију носе четничко-партизански безумници. Једину корист – и то минималну – имали су Лондон и Москва. Огромну штету имао је српски народ.

Улога добровољаца и Марисава Петровића

У Крагујевцу се тада случајно затекао и један одред добровољаца. У „победничкој“ историографији та се чињеница користила као крунски доказ да су добровољци крволоци и непријатељи српског народа. Већ на први поглед ова „победничка“ пропаганда је сумњива. Који би разлози могли нагнати иједног Србина да ужива у погубљењу хиљада својих сународника? То се најмање могло очекивати од хришћански и националистички оријентисаних добровољаца.

И заиста добровољци – предвођени Марисавом Петровићем – не само да нису учествовали у стрељању, него су – штавише – радили све да до трагедије не дође. Сам Марисав је интервенисао код Немаца у корист талаца. Када је увидео да је трагедију немогуће спречити, учинио је оно што би сваки хришћанин и националиста учинио: радио је све да број жртава буде што мањи. Није могао све да спаси, али оне које је могао спасао је. Но, у „победничкој“ историји овај спасилац живота портретисан је као крволок.

Педантни Немци су хтели да Хитлерову наредбу спроведу буквално. За 10 погинулих имали су стрељати 1000 цивила, а за 26 рањених 1300 цивила. Они су се бирократски држали те наредбе. У њиховом извештају од 21. октобра 1941. стоји: „Укупно стрељано 2300 Срба различите старости и позива.“ Стрељаних вероватно има приближно онолико колико их је у извештају наведено.

Четници и партизани су ову трагедију искористили да Немце и добровољце оцрне. Да би огорчење била већа – као да већ није добољно велика? – у њиховој пропаганди се истиче да је том приликом стрељано – како каже један равногорски пропагандист – „између шест и осам хиљада“. Уопште узев, у четничко-комунистичкој историји тврди се да их је стрељано око 7000 хиљада. То није тачно већ с обзиром на чињеницу да је ухапшених било – до 20. октобра 1941. – упола мање: 3.200. Но, за равногорско-партизанску пропаганду било је битно повећати индигнацију, а не тачно изнети податке.

Стрељање цивила у Крагујевцу, Краљеву и другим местима била су нехумана и заслужују сваку осуду. Али она су разумљива. Страна која је слабија мора бити сурова ако жели добити рат. То су Немци управо и били.

А понашање добровољаца не само да је разумљиво него и оправдано. Они су – као и њихов политички врх – чинили све да до немачких освета уопште не дође. А када их нису могли спречити, чинили су све да број жртава буде што мањи. Марисав Петровић је лично интервенисао у њихову корист – ризикујући тако и свој живот – и успео је да

(Крај на стр. 30/2)

КАКВА 'СТРАШНА' МУЧЕЊА ЦИЈЕ СКРИВА 91% СКРАЋЕН ИЗВЕШТАЈ СЕНАТА

Колико ли само врста цвећа гаји у свету демократија: од дивљег биља у Сомалији до стакленика у Шведској. Али најегзотичнија цвеће демократија се гаји у Сједињеним Америчким Државама, у којој су локални селекционари научили да укрштају цвеће закона са коровом насиља.

У тој врсти селекције највише успеха је имао председник Џорџ Буш – млађи, који је после догађаја 11. септембра 2001. дозволио тајним службама да из осумњичених избијају истину помоћу инструмената које су користили још средњовековни инквизитори. Он се није бринуо за правне аспекте тих метода јер је, како то сведоче његове колеге са године, на Јејлском универзитету више од правне науке по локалним бирџузима проучавао асортиман јаких пића. Нису се бринули ни они што су те методе почели да користе у пракси – стварно су почели да муче људе.

Пратећи упутства председника Барака Обаме, у Сенату САД је неколико година специјална група радила на извештају о мучењима у Цији. Упутства су била потпуно америчка – романтичарски мотивисана и непромишљена. Њихов романтизам је био у томе што је председник позвао да прича о мучењима буде „транс-парентна“, а непромишљеност је била у несхватању последица појаве једног таквог извештаја. На крају – није се успело да се дође до „транс-парентности“. Власт је одлучила да, како се америчко становништво не би потресало, од 6000 страница објави укупно 500. Међутим, и тих 500 страница су правобраниоце натерале да закукају: „Господе, шта је ово? Одакле Цији гестаповска мучилишта?“

Данас најосетљивији становници Америке, када укључе телевизор, прво попију таблету за смирење. Испоставља се да су осумњичене потапали у буре са водом код којих су се, од страха, кости на везаним рукама и ногама ломиле од превеликог напрезања мишића. Тукли су их, бацали у хладњаче, плашили сексуалним насиљем, по неколико дана заредом нису дозвољавали спавање, инсценирали су смртну казну и радили још много тога, о чему је боље да се и не говори.

Али, није то ништа – новинари су проњушкали и открили још две тајне. Прво – списак мучења није потпун! На пример, сакривени су неки ефикасни начини за извлачење из окривљених онога што их је интересовало, као што је прикључивање гениталија на електричне контакте или зазиђивање. А то још није све.

Прича се да постоје још много интересантнији методи заплашивања, о којима је апсолутно забрањено да се говори. Друго, мучења нису представљала изузетак од прописа; она су се, под називом „методе проширеног саслушавања“ налазила у списку озакоњених оперативних метода. Такорећи, настала су као резултат оплођења Устава САД синдромом насиља, који органски постоји у америчком друштву још од времена ропства у Америци.

Ту може да се повуче паралела између Томаса Џеферсона и Барака Обаме. Испоставило се да су обојица романтичари који нису схватили каква је врста људи завладала Америком. Не треба се чудити уколико се у строго поверљивом делу извештаја једном открију чињенице о томе да су сарадници Ције скалпирали људе за које се сумњало да су терористи – исто онако како су некада скалпирали црвенокошце који су одбијали да се подвргну демократизацији.

Уосталом, Америка не би била Америка када би мајстори за мучење из Ције кршили закон просто онако. Испоставља се да га они нису кршили, јер забрана мучења важи само за територију САД. А када се са човека кожа дере изван граница најдемократскије земље на свету – само изволте, све је у реду.

У Цији постоје специјално опремљени авиони који лете у нижијем простору, бродови који плове неутралним водама и тајни затвори на територији савезника. На пример – у Пољској, па у Литванији... У Пољској, беше, мучионицу су крили на војном аеродрому, а у Литванији је иста таква институција била маскирана као школа јахања. Осим тога, све до сада из све снаге ради затвор у бази Гвантанамо, који председник Обама ама баш никако не успева да затвори.

Уосталом, у извештају се каже да су у програму мучења учествовале, овако или онако, 54 државе. Па шта – земље су демократске, али су ипак морале да од САД позајме расад за гајење демократије.

Мада се, у ствари, ту не ради о мучењу од стране Ције, већ у кратковидости Барака Обаме, који је наредио да се припреми тај извештај. Морао је да зна да су романтичари, ако су и постајали амерички председници, увек завршавали лоше. Овако или онако, ипак су на онај свет послали четворицу њих превремено и не устручавајући се, а са Франклином Рузвелтом се десио врло непријатна прича пошто је он

Каква 'страшна'...

директно одбио да призна Израелу право на државност: морали су да га сахране у затвореном сандуку. Како се оно каже: романтизам за роман-тизам, али није мудро правити глупости.

Истина, времена се мењају. Прошлог про-лећа су сарадници Ције поломили компјутере превише љубопитљивих сенатора и већ су се спремали да смуљају извештај како мисле да треба, али им се није дало. Нестају традиције англо-саксонске верности у уском кругу пријатеља: нашли се мангупи који нису дали да се извештај поправи! Па је дошло до правог скандала.

Уосталом – прави Американци схватају да традиције освајача Запада представљају златни фонд нације. Њих се не треба стидети. На пример – Џорџ Буш – млађи је изговорио нешто што је постало мелем на рану мајстора – целата, које отаџбина није успела да оцени на прави начин: **„Срећни смо што постоје мушкарци и жене који раде у Цији на добро читавог друштва. Они су патриоте! Шта год да је у извештају написано, ако он смањује улогу тих људи – он је далеко од истине. Наша је земља баш срећна, што их има.”**

Наравно, лако је бившем председнику тако да прича – њему на његовом месту не прети Гвантанамо и нико га неће „гњурати”, поготово га неће доводити у контакт са струјом. Али други Американци нису баш толико заштићени. Зато је министар одбране Чак Хејгел уочи објављивања извештаја дигао узбуну код свих заповедника војске САД по читавом свету – ипак се плашио напада на амбасаде и војне јединице САД у иностранству.

Наравно да 500 страница извештаја Сената, када их свет угледа, никога неће зачудити. Доста из њега је већ било познато. **Много је гора ствар са оним страницама које су, како признају сами сенатори, „страшне”, и које не могу да дођу до јавности.** Јер те странице су се појавиле пошто су Едвард Сноуден и Џулијан Асанж већ урадили свој мрачни посао, тако да је могло мирно да се уђе у материјале на бази којих је припреман извештај.

Тако да уколико се, као допуна већ објављеном материјалу, појаве и ти подаци, уопште неће бити сувишно ако се војне снаге САД поставе у пуну бојеву готовост. Јер могу да испливају и Цијини планови о отимању неких политичара из иностранства, о коришћењу психотропних средстава против страних јавних радника, планови за припрему војних преврата са накнадном ликвидацијом шефова држава. У том ће случају бити неизбежан снажан талас узбуњености због цвећки америчке демократије тако да ће ионако мала тражња те труле робе сасвим опати.

Печат, 18.12.2014.
(Подвукла – Искра)

Дмитриј СЕДОВ

Одбрана Марисава... (са стр. 28)

бар ублажи катастрофу. Без обзира на то шта каже „победничка” историја, он је српски јунак. То је он већ одавно у стварности, али у историји ће то тек постати. Претходно је потребно да спадне победничка копрена која сада замагљује видике.

Закључак

Теза да „победници пишу историју” толико пута се потврдила да је постала пословична. Она важи и када је реч о нашој историографији о Другом светском рату.

Пад комунизма у Совјетском Савезу и Југославији, омогућио је да се историја Срба у Другом светском рату не сагледва само с тачке гледишта партизана, него и равногораца. Једно се ипак није променило: историју и даље пишу победници. Да би се историја могла реалније сагледати потребно је дочекати пад англоамеричке империје. До тада ће свака објективна историја бити осуђена на „подземност”. Али ником није вечно горело, па неће ни англоамеричким империјалистима. За сада, већина Срба на очима још увек има англофилске копрене.

Нови Сад, 15.11. 2014.

Владислав Ђорђевић

Библиографија

Краков, Станислав, „Пламен четништва: зашто, када и како је настао четнички покрет”;
Лиз, Мајкл, „Силоване Србије: британска улога у Титовом грабљењу власти 1943–1944”;
Љотић, Димитрије, „Сабрана дела”, 9 књига;
Љотић, Димитрије, „У рату и револуцији”;
Магазиновић, Хрвоје, „Кроз једно мучно столеће: сјећања”, друго, допуњено издање;
Марјановић, Јован, „Дража Михајловић између Британаца и Немаца”, књ. 1;
Милосављевић, Оливера, „Потиснута истина: колаборација у Србији 1941–1944”;
Миљковић, Радован, „Критика политичког четништва: Ју-де-на-з: организација за спас преживелог старопартијаштва”;
Минић, Милош, „Ослободилачки или грађански рат у Југославији 1941–1945”;
Најдановић, Димитрије, „Равна Гора: заблуде и самоуништење: о политичким ставовима равногоorskог покрета”;
Недић, Александар, „Милан Недић, мајка или маћеха?”;
Његован, Драго, „Улазак мађарске војске у Бачку и Барању: 1941”;
Павловић, Илија, „Критички осврт на књигу Сећања из рата од Звонимира Вучковића”;
Парежанин, Ратко, „Други светски рат и Димитрије В. Љотић”;
Пауновић, Светомир, „Истина о Наводноослободилачкој борби: КПЈ у рату и револуцији”;
Петрановић, Бранко, „Историја Југославије 1918–1988”, 3 тома;
Петрановић, Бранко, „Србија у Другом светском рату 1939–1945”;
Попадовић, Милутин, „Д. В. Љотић и Комунистичка партија Југославије 1935–1945: прилози за истину о ЈНП Збор”;
Попочић, Ђорђе, „Немачки ратни злочини 1941–1945: пресуде југословенских војних судова”;
„Равна Гора: одлуке Светосавског конгреса у слободним српским планинама”;
Слијепчевић, Ђоко, „Југославија уочи и за време Другог светског рата”;
Станишић, Михаило, „Експанзионизам Хрвата и растројство Срба”;
Томић, Никола, „Пакт, пуч и рат”;
Ђирковић, Симо, „Ко је ко у Недићевој Србији 1941–1944: лексикон личности: слика једне забрањене епохе”;
Фотић, Милан, „Изгубљени пут: део: 27. март 1941”.

+ Илија Јовановић

У Скипону, Енглеска, умро је у децембру 2014., после дуге борбе с раком, наш друг и добровољац Четвртог пука СДК, чета покојног Миливоја Павловића – Пајка, Илија Јовановић. Покојни Илија, добровољац од 1941, је родом из околине Вишеграда, источна Босна. У једној борби је рањен и изгубио око. Опело и сахрану у Скипону обавио је 29. децембра парох, прота, о. Жарко Недић.

Породици покојника наше саучешће, а нашем оданом и драгом другу Илији, слава и хвала. Молимо се Господу да му дарује рајско наслеђе и вечни покој!

+ Миша Косијер

У Аделајиди, Аустралија, умро је почетком децембра 2014, наш друг и бивши српски добровољац, Миша Косијер.

Саучешће његовој породици. Нашем другу Миши слава и хвала. Молимо се Господу да му подари вечни живот!

(Извињавамо се читаоцима, што су подаци о нашим мртвима, услед општег старења и умирања, све оскуднији).

+ Миленко Стојић

У Аделајиди, Аустралија, умро је 6. децембра 2014, после дуге болести, наш друг и бивши српски добровољац, Миленко Стојић (95).

Саучешће његовој супрузи Паули. Нашем другу Миленку слава и хвала. Молимо се Господу да му подари вечни живот!

+ Митар Скорић

У Енглској умро је у децембру 2014. наш друг и бивши добровољац Трећег пука СДК, Митар Скорић (90+), родом из села Мојковић, срез Рађевски.

Породици покојника наше саучешће, а другу Митру вечан покој у Господу!

„Д.В.Љотић и његов Збор”

Сајт ‘Српска дијаспора’ објавио је чланак Славише Перића (писан 2011) под горњим насловом. Чланак је објективно писан и на једном месту изнет целокупан друштвени и политички рад и живот ДВЉ. Без обзира на неколико ненамерних нетачности, с обзиром на вредност његове целине, чланак је пре-нео и сајт ‘Ново видело’, па га заинтересовани могу и тамо наћи.

+ Бора Брешић

У Чикагу, САД, умро је 11. децембра 2014. наш друг и биши добровољац СДК, Бора Брешић. Бора је рођен 8. јула 1928 од мајке Марије и оца Димитрија, учитеља. Скоро цела породица Брешић која је до краја септембра 1944. живела у Пожаревцу, била је на неки начин везана за добровољце и ЈНП Збор. Тако се већина, после повлачења у Италију, настанила у САД, где су углавном и умрли.

Бора се настанио у Гери, Индијана. Са својом покојном супругом Бернис (Савић) изродили су сина Михаила и ћерку Катрин. Бора је био један од утемељача катедрале Св. Илије и истоимене црквене општине у Гери. Такође врло ревносан члан Српске народне одбране.

Опело покојног Боре обавио је у Гери 18. децембра о. Александар Обрадовић, а сахрана на гробљу Монтроз у Чикагу, поред већине чланова породице Брешић.

Породице покојника наше саучешће, а нашем другу Бори слава и хвала. Молимо се за његов вечни покој у Царству Христовом!

+ Марија Атанацковић

У Брадфорду, Енглеска, умрла је почетком децембра 2014. Марија, супруга нашег покојног друга Љубе Атанацковића.

Покојна Марија је Италијанка, прешла је у православље, одгојила своју децу у нашем духу и много задужила српску заједницу у Брадфорду својом љубављу и топлином, ревносним радом и спремањем око цркве и сваконедељним певањем за црквеном певницом. Сахрањена је 22. децембра, испраћена од великог броја ближњих и захвалних пријатеља и поштовалаца. Опело је обавио месни парох и архијерејски заменик. прота о. Жарко Недић.

Деци покојнице – Катарини, Миломиру и Милану и њиховим породицама – наше саучешће. Молимо се Господу да доброј и драгој Марији дарује вечни покој у Царству Христовом!

ПРИЛОЗИ ИСКРИ

За покој душа драгих ми другарица Вере Зечевић и Љубе Павићевић. Молим се Господу да њиховим племенитим душама подари рајско наслеђе. Њиховом брату Андри Мандићу и Љубином сину Николи, снаји и унуку, искрено саучешће.

Сека Ојдровић \$ 30

За покој душе наше драге Љубе Павићевић, дугогодишње чланице удружења „Јадран”, уз молитве Господу да њену душу прими у Небеско Царство. Вечнаја памјат! Чланови друштва „Јадран” \$ 50

За покој душе нашег драгог и доброг Живана Лазаревића о нашој слави Св. Николе

Супруга Драгица са породицом £ 20

Нашим читаоцима, претплатницима и сарадницима православне вере желимо срећне и благословене наступе празнике:

**Мир Божији – Христос се роди!
Срећна Нова Година!**

Искра

ПАЖЊА ОНИМА КОЈИ ЖЕЛЕ ДА ПРАТЕ ПИСАЊЕ ИСКРЕ

Они који желе да прате писање Искре, а исту не примају штампа-ну, могу наћи сваки њен број, почев од јануара 1998. до данас; такође и све броје за прве две године Искре 1949 и 1950, као и другу сродну литературу – читати их или ‘преузети’ (download) – на сајту „Ново видело” <<http://www.novo-videlo.com>>.

**„ISKRA”
SLOBODNI JUGOSLOVENSKI LIST**

**Administracija i Uredništvo
Iskra Periodical
(Publisher)**

17 Harvelin Park,
Todmorden, Lancs
OL14 6HX, England.

**E-mail: vdlj@talktalk.net
Odgovorni urednik (Editor):
Vladimir Ljotić.**

Rukopisi se ne vraćaju. Članci objavljeni sa inicijalima ili punim imenom autora, ne predstavljaju obavezno mišljenje redakcije.

„Iskra” izlazi svakog 1. u mesecu.
Typeset and printed by
Artprint media doo, Novi Sad, Serbia

Godišnja pretplata za „Iskru” (običnom poštom) £16 ili odgovarajuća vrednost u drugim valutama (Euro 28). Avionskom poštom godišnja pretplata iznosi za SAD, Kanadu i zemlje Južne Amerike £20, a za Australiju, Novi Zeland i zemlje Azije £23 ili odgovarajuća vrednost u drugim valutama.

**Čekove za „Iskra Periodical” slati na adresu
Poverenika za Englesku**

Poverenici: AMERIKA: „Jadran”, c/o D. Ojdović 2225 N. 106th St. Wauwatosa, WI, 53226, U.S.A. — AUSTRALIJA: Malešević Bogdan, 3/37 Aintree Rd, Glen Iris, Vic.3146 — ENGLJESKA: Mirjana Ljotić, 17 Harvelin Park, Todmorden, OL14 6HX (Čekovi da glase na *Iskra Periodical*) — KANADA: Danica Pavlica, 10534, Keating Cresc. Forest Glade, Windsor - Ont. N8R 1T5 — FRANCUSKA: Trajanka Darda, 58, rue de Crevecoeur, 93300 Aubervilliers - Paris. - NEMAČKA: D. Jakovljević, Falkstrasse 93, 60487 Frankfurt am Main

Онај који би рекао да политика, по правилу, нема везе са честитошћу и после тога мирно спава нека зна да је најнебрижљивији домаћин и најбездушнији отац који се може замислити.

Народ је осећањем, навикама, изрекама, везан за закон... Наш је закон врло кратак, али зато врло велики. Он има само три принципа: домаћинство, чојство и јунаштво. То је закон нашег народа!

Ревизионизам у савременој српској књижевности (179)

Милисав Савић, ДОЛИНА СРПСКИХ КРАЉЕВА

Један од водећих савремених српских писаца, Милисав Савић, објавио је на српском и енглеском илустровану књигу *Долина српских краљева / The Valley of Serbian Kings*, Пролећно путовање / A Spring Journey 2013, у издању Рашке школе (превод на енглески Тимотија Џона Бајфорда). Књига садржи белешке аутора приликом путовања кроз Јужну Србију у пролеће 2013. године.

Савић прича у роману о својим утисцима приликом посете манастирима и црквама Жича, Студеница, Сопотане, Градац, Бањска, – Ђурђеви Ступови, Црна Река. Нова и Стара Павлица. Он такође говори и о замашном броју мањих сеоских цркава на Голији, Копачици и Рогозници. Шта га је навело да напише ову књигу схватио је после читања старих путописа, да велики број путописаца, домаћих и страних, није споменуо десетине мањих цркава из немањичког и каснијег доба. Он је посетио, често пешачећи дуго, те наоко заборављене цркве.

Да би се добио утисак Савићевог приповедања, ево једног дужег цитата. Истичући значај, врлине и лепоте главних манастира, Савић не пропушта да истакне и значај мањих цркава. Тако, у једном интервјуу он описује цркву Св. Петке у Трнави, крај Рашке: „На надвратнику вас очекује грешница – наго, здраво, буцмасто, сељачко девојче, које уједа дебела змија – да вас подсети колико сте грешни. А онда одмах до врата – прелепа фреска Св. Илије. Не случајно, кад на Голији загрми, онда се тресу и земља и небеса. Иначе, Св. Илија личи на бога Перуна. У цркви у Живалићима Исус Христос, грубог, испошћеног лица подсећа на пештерског сељака, опаљеног сунцем и ветровима. У селу Бинићи, негде у недођији под врховима Голије, очекује вас раширених руку Богородица Оранта. Као да жели да вам каже: па дођите ми чешће, досадило ми овде да самујем, с вуковима и медведима. Али прави бисер је малена црква Св. Петра и Павла у Тутину. По сликарству готово равном оном из оближњег манастира Црна Река, фреске страшног суда су дантеовске, али на српски начин. На једној видимо наог човека у огњеној реци. Да би било јасније о коме је реч, сликар је исписао поред слике наслов ‘Богаташ’.”

Књига је обогата безбројним

фотографијама у боји предмета које аутор описује. Понеки одељци садрже до осамдесетак често ванредних слика. Нису запостављене ни тврђаве, Ту су и мајсторски описи детаља, као и историјске позадине. Цела област обухваћена у књизи може да служи као један огроман музеј, Све то показује велику уметничку вредност манастира, у оно време највећих на Балкану, донекле и у европској цивилизацији уопште. Уз свима познате и признате ле-поте фресака, на пример у Жичи и Студеници, виде се лепе фреске у понеким мањим црквама. Нажалост, ове последње су често унакажене насилним уништавањима, што указује на вековне несреће које су задесиле овај народ. Ликови владара, црквених достојника и задужбинара су често унакажени, а ипак и такви какви су говоре много. Сачуване су творевине, достојно приказане у овој књизи. Манастири, цркве и тврђаве, нажалост махом урушени, показују и дан-данас своје лепоте и историјске вредности.

Милисав Савић се неизбежно пита, у поређењу са овим огромним постигнућима, шта се данас ствара да би било сачувано вековима.

Поред књижевне вредности ове књиге, треба истакнути и друге вредности. Како је то Савићев родни крај, књига је дошла у прави час поводом ватрене дискусије о томе чија је то земља. Иако је очигледно да нико не зида своје манастире у туђој земљи, расправа има и политичко залеђе. Савић не потенцира то залеђе већ једноставно говори о историји времена када су српски краљеви владали у тој земљи, зидали своје манастире и постигли висок ниво свог духовног и културног постојања. Романсирана историја, Долина српских краљева читаоцима отвара очи и ум, па и онима који се још двоуме коме припада та долина.

Свака српска кућа требало би да има ову књигу. Срби унаоколо по свету поготово, да се не стиде свог порекла. А странцима понуђен је превод да сазнају више, и истинитије, о нама,

Васа Михаиловић

1 Милисав Савић, *Долина српских краљева / The Valley of Serbian Kings* (Рашка: Рашка школа, 2014), 406 страница, већег формата.